

Brassói Lapok

XL. évfolyam
67. szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek

1934. évi március 23

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve havonként 60 lej. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-számok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Ma: Lássuk Margittát, Székelyhidat és Diószeget!

A csodakonverzió közelebbről

Irta: TANÓDY ENDRE

Mi már alig emlékezünk azokra az időkre, mikor még nem volt konverzió és így a mi számunkra a régi magyar mondás úgy módosul, hogy sose volt úgy, hogy a konverzió valahogy ne lett volna. Most is megint van valahogy és laikusok és politikusok jól egybehangolt karban zengik az új szöveg megjelenése napján, hogy megszületett az utolsó és legnagyobb méretű világsoda konverzió. Szóval most így van.

Laikusok csak ritkán lehetnek politikusok, ellenben a politikusok mindig kitűnő laikusok. Meggyőződéssel lehet állítani, hogy a többségi parlamentároknak háromnegyede szentül hiszi, hogy az adósságok el vannak engedve. Hiszi a legbecsületesebb jóhiszemű.

Ugyanezt hiszik ma még az adósok is és hirdetik a hitelezők, nehogy az ellenkező kiderüljön.

A paraszttartozásokra ez természetesen áll is, viszont ez nem meglepő, mert senki sem gyanúsított egy pártot sem azzal a bátorsággal és eréllyel, hogy ezekhez hozzá nyúljon. Ez most már két év óta lezárt kérdés. Mindenki beletörődött és senkit sem érdekel. Akik ennek a szerencsétlenségnek az áldozatai, azok már vagy elpusztultak, vagy most haldokolnak. Nincsen mentés és nincsen megoldás. Tisztán politika volt, hogy nagytömegben engedték el jómódú adósok tartozásait, koldus hitelezők javára és politika az oka annak is, hogy ezen változtatni nem lehet.

Nem meglepő a városi adósok fejezeténél létrejött kompromisszum sem, mert hónapok óta szivárogo hol magától, hol szándékos közlésekkel a nyilvánosságra, hogy a városi jelzálogadósok is védelmet kapnak.

Amit a konverzió „szélességi fokának”, vagy „átlagoságának” hívnak, az a husz holdon felüli agráradósok szabályozásánál mérhető le. Aki valamennyire ismeri a küliséjét és a módosított, az tisztában volt vele, hogy a liberálisok igen mutatós javaslattal jönnek ennél a kategóriánál is, de lenni kell valahol bizonyos szakaszoknak, amelyekben a javaslat kérésénél döntően befolyt bankörök elhelyezték az ellenérmet.

Ezen a helyen, ahol a közélet általános tüneteit kozmikus jelenségükben szoktuk vizsgálni, nincsen helye szakzerű fejtegetéseknek. Nem is azért térünk ki ezekre a rendelkezésekre, hogy az olvasót törvényelemzésre fogjuk. De ezen a nem is olyan sűrű szítán kell állítani vele, hogy megértse törvényalkotásaink és politikánk valódi lélektanát.

Az Argetolani törvénye szerint a husz holdon felüli adósoknak bírói szanálásért kellett folyamodniuk és a kérvény mellett kötelesek voltak tartozásaikat és hitelezőiket külön kimutatásban feltüntetni. Az Argetolani törvénye szempontjából erre azért volt szükség és azért volt különös jelentősége, mert a szanálásról igazolni kellett, hogy milyen arányban állanak az agrártartozások a más természetű adósságokhoz. Ezért rendelte meg a törvény, hogy a bejelentésnek hűnek kell lennie és ezért utalt a konverziós jogok elvesztésével az olyan adóst, aki ezekben a kimutatásokban hamis adatokat közölt.

Természetesen azonban csak akkor, ha rosszhiszemű volt. Tévedést és feledékenységet nem juttatott a törvény. Ez erkölcsellenes és komolytalan, de különösen igaztalan volna gazdálkál szemben, akiknek nincsen könyvvétele és akik nagy részben azért is mentek tönkre, mert nem voltak könyveik. Ezért az Argetolani-törvényben és különösebben annak a végrehajtási utasításában kihangsúlyozták, hogy csak az esik el a konverziótól, aki „rosszhiszeműen” mulasztja el valamelyik hitelezőjének közlését, vagy rosszhiszeműen titkolja el a köztudománynak.

Kihallgatták a fővádlottakat a szinajai merénylet pörében

Az orgyilkos Constantinescu és cinkosai nem bánták meg büntettüket s számítanak a legsúlyosabb büntetésre — Zelea-Codreanu Cornél tagadta az összeesküvést és azt, hogy a hatalomra törtek, majd elhárította a közösséget a gyilkossággal. A hadbírósa érdekese kérdései a vádlottakhoz

Bukarest, március 22.

A szinajai orgyilkos merénylet büntetőügyének tárgyalásán, a keddi ülés második felében, a vádirat felolvasásának befejezte után, sor került a vádlottak kihallgatására, illetőleg ennek megkezdésére. Megelőzőleg a védők kifogást akartak emelni a hadbírósa illetékessége ellen. Hotineanu katonai ügyész érvelésére azonban a hadbírósa kimondotta, hogy ennek csak később, a kihallgatások végetértével, lehet helye.

Ignat tábornok elnök ezután feltette a kérdést a fővádlottnak, Constantinescu Nicolaének, Duca miniszterelnök gyilkosságának:

— Mi a mondanivalód a vádirathoz?

Constantinescu hangoztatja, hogy a merényletet ő eszelte ki s az csak hármuk műve, majd elmondja a Vasgárdában való tevékenységét.

Constantache tábornok (a hadbírósa egyik tagja): Voltak gazdag emberek is hozzáadók?

Vádlott: Nem.

Constantache tábornok: Hát akkor honnan volt pénztetek gépkocsikra és teherautókra a propagandában?

A vádlott azt válaszolja, hogy többnyire gyalog jártak s száz kilométereket kutagoltak.

Constantache tábornok: Amikor Gyulafehérvárnál defektust kaptatok, akkor is gyalog mentetek?

Constantinescu ezután elmeséli, miért lépett ki a bukaresti villamosvasutak szolgálatából s mit csinált Fogarasmegyében

Ezeket a régen hatályon kívül helyezett intézkedéseket, amelyek a maguk helyén és idején értelmesek és szükségesek voltak, az új csodakonverzió feltámasztja és pedig a következő szigorított alakban.

Kimondja, hogy az Argetolani-féle törvény, valamint a későbbi két konverziós törvény alapján tett nyilatkozatok véglegesek és „azokhoz eredményesen és érvényesen semmiféle hozzáadások nem eszközölhetők”. Látszik a szavak möhő halmozásából, hogy mennyire gondosan és véglegesen akarta a javaslat elvetésénél tenni, hogy az esetleges hibákat az adós kijavíthassa. Ezt a módosíthatatlan nyilatkozatot most már ismételtelen el kell küldeni a hitelezőknek és ha ezekben a két évvel ezelőtti tett — nyilatkozatokban az adós elmulasztotta valamennyi tartozását felsorolni — akkor elveszíti a kedvezményt.

A különbség tehát az, hogy ebben a szövegben már nincsen rosszhiszeműségről szó, tehát az adós akkor is elesik a konverziótól, ha véletlen mulasztásból nem sorolta fel a tartozást és nemcsak a hitelezők kifejezése, hanem a tartozás összegének téves megjelölése is elegendő arra, hogy az adós elesen a konverziótól.

Aki azonban ideán látott szándékos kérvénye-

a választási küzdelem során. A fogarasi börtönben határozta el, hogy megöli Ducát. Amikor kiengedték, Bukarestbe jött s itt találkozott Caranicával, akivel hamarosan megállapodott a tennivalókban. Még karácsony előtt le akarták löni Ducát a miniszterelnökség előtt, de tervük megbiúsult, mert a miniszterelnök gépkocsija tulgyorsan befordult az egyik kis utcába.

Constantache tábornok: Ebben az időben találkozta-e Zelea-Codreanu Kornél-lal?

Vádlott: Nem.

Elnök: Hogy-hogy? Bukarestbe jöttél s nem kerested fel a „kapitányt”?

Vádlott: Nem tudtam, hol lakik.

Constantinescu a továbbiakban elmondja, hogy Belimace személyében megtalálta harmadik társát is. Együtt mentek Szina-

jába, ahol estig egy vendéglőben voltak, este pedig kimentek az állomásra Láttam Duca szalonkocsiját s vártam. Jött is nem sokára egy csoportban s akkor előreléptem revolveremet s lőttem. Nem tudom, hányat. Aztán kifutottam a sínekre s ott elfogtak. Nem emlékszem, hogy lőttem-e még, miután Duca összeesett.

Constantache tábornok: Te, aki olyan jól emlékszel a borzalmakra, amelyeket átszenvedtél, hogy nem emlékszel arra a két golyóra, amelyet azután lőttél még ki, miután Duca összeesett.

Vádlott: Nagyon izgatott voltam.

Elnök: S nem bánsz semmit?

Vádlott: Nem, nem bánom tettemet. Itéljenek el bármilyen súlyosan, de csak hármunkat.

Cantacuzino tábornok gyanus szerepe

Ötperces szünet után Petrovicescu tábornok, főügyész, megkérdezi: Mikor ismerkedtél meg Cantacuzino tábornokkal?

Vádlott: Amikor visszajöttem Fogarasról.

Főügyész: S később is találkozta vele?

Vádlott: Igen, nála aludtam.

Főügyész: S mit beszéltél vele?

Vádlott: A „kapitány” sorsáról érdek- lődtem.

Főügyész: Másról nem beszéltek? Nem közöltél vele, hogy elhatározta Duca meggyilkolását?

Vádlott: Nem hiszem. Új ember volt

számomra s nem lehettem teljesen nyit- vele szemben.

Főügyész: Hát Codreanu Kornél-lal nem léptél érintkezésbe?

Vádlott: Nem.

Főügyész: Na, majd bebizonyítjuk, hogy igenis érintkeztél vele.

Másodiknak Belimace Dumitru hallgatják ki. Kijelenti, hogy amikor Constantinescu és Caranica hozzámertek a merénylet tervével, ő rögtön ráállt a dologra.

Caranica Ion, Constantinescu másik cinkostársa, azt vallja, hogy Caliacrában

ket és kimutatásokat, az tudja, hogy tizenöt-husz hitelező a rendes szám volt egy valamire való adósnál. Hány eset lesz, amikor nem fogunk hibát találni az ilyen kimutatásokban? Es mennyivel több eset lesz, mikor az adós féltében és bizonytalanságában önként lemond sovány egyezségben a konverzió nagy előnye- ért, csak hogy ne kockáztassa meg a teljes jogvesztést.

Ezen a szemléltető példán láthatja a laikus is, hogy milyen szándékokkal és fogásokkal készült az új konverzió nagy műve, amelyet a hivatalos lapok azonnal be is iktattak már a történelembe, az agrárreform mellé.

Távol minden ünnepontási célzattól, meg kell állapítani, hogy a történelem számára ez az első javaslat-szöveg kissé fiatal és az agrár-reformnak még a hóna alá sem ér. Az agrár-reform nemcsak radikális volt, hanem következtetés is. Minden szakaszában arra ügyelt, hogy az igényjogosult meg is kapja, amit neki szántak. Ellenben ez a konverziós szöveg minden intézkedésében arra törekszik, hogy valahogy valamit visszavegyen abból, amit a történelmi kényszer alatt adnia kellett.

Igy néz ki a legújabb konverziós hajó, amint ujjonnan mázolt bordáit a csendes kikötő viz- tükrén himbálja. Lehet, hogy ha majd ki- szik

a parlamenti hullámok mozgalmassabb és viha- rosabb zónáira, akkor majd megropogtatják egy kissé ezeket a bordákat és az egész alkot- ennek megfelelően elváltozik. De ez már a kényszer lesz ismét és eltagadhatatlanul felje- gyezve marad, hogy ez a konverzió is csak kalmármunkának indult, mint ahogy a bankár uraktól egyéb nem is volt várható.

A nagylelkű, nagyvonalú és korszakot jelölő jelzők nem jól állanak ehhez a javaslatához. Kö- rülbelül úgy, mint valaha a diszmagyar az ud- vari tanácsosnak.

De fölöslegesség is. A liberális párt jól van úgy, ahogy van. A német politikai szóhaszná- lat szerint ez most az aránylag „kleinste Übel” a most elképzelhető legkisebb rossz. Minden rosszabb volna nálánál. És lehet, hogy nála nélkül már nyílt diktatúrában élünk és sokan sehogy sem élnek. Mindez nagyon dicsegetes, de ebből nem következik, hogy a liberális párt egy újkori Solon. Egyáltalában nem. „Egy ban- kár, aki veszít” — ez a liberális párt és fő- ként annak a vezetősége. Csak hogy szebben is lehetne veszíteni és nem kellene megkísérlni ilyen vidéki bankügyészfogásokkal bevonulni a történelembe, amely befogadja a nagy gaz- ságokat, de visszautasítja a kis huncutságo- kat.

Tessék kívágni és elfenni!

11. sz. SZELVÉNY a B. L. márciusi regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 darab márciusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregényátárának 1934. márciusi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedhetőek Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lej befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

értesült a Vaszgárda feloszlásáról. Bukarestben termett, Cantacuzino tábornokhoz, az új parancsnokhoz ment s két napig nála volt. Aztán találkozott Constantinescuval s minden vita nélkül elhatározták Duca megölését. Kijelenti, hogy ő sem bánta tettét.

Petrovicescu tábornok főügyész: Voltál Codreanu Kornél?

Vádlott: Nem.

Főügyész: Nem voltál valakivel nála?

Vádlott: Ha nem voltam egyedül, nem lehettem mással sem.

Főügyész: Be fogom bizonyítani, hogy igenis voltál Codreanunál.

Az ülés este 8 óra tájban ért véget.

Zelea-Codreanu Kornél vallomása

A szerda délelőtti tárgyalási ülés 8 órakor Zelea-Codreanu Kornélnak, a Vaszgárda volt kapitányának kihallgatásával vette kezdetét.

Codreanu mindenképpel kifejti, hogy a háború utáni ifjúság a súlyos kérdések egész láncolatával találta magát szemben. Amíg a háború előtti román ifjúságnak a nemzet egysége volt az eszménye, a háború utáni ifjúságnak az lett a célkitűzése, hogy erkölcsössé tegye, megtisztítsa Nagyrománia közéletét. Ezután elutasítja az összeesküvés eszméjét, mert ez feltételezi a kormány rögtöni átvételének törekvését. Erről pedig nem volt és nincs szó. Senki sem gondol ilyesmire közülük, mert hiszen a Vaszgárda nincs is erre felkészülve.

Egyébként ha Averescu marsall megjelenik tanuként, ő majd elmondhatja, hogy régóta tárgyaltunk vele ezekről a kérdésekről.

Semmiből sem tűnik ki — hangoztatja a „kapitány” — az összeesküvés terve. Az ugynevezett összeesküvés vádja csak Cantacuzino tábornok leveleire alapszik, aki egyike a legujdonsültebb légionáriusoknak. Ezekben a levelekben a tábornok azt javasolja nekem, hogy vegyük át a hatalmat, kormánylistát is összeállított már, a mely szerint magának három tárcát tartott fenn, Uica tábornoknak s nekem és másoknak pedig egyet-egyet. De még abból a levélből is, amely két nappal a merénylet előtt kelt, világosan kitetszik, hogy nem volt szó összeesküvésről, mert ha arról lett volna szó, akkor Cantacuzino tábornok azt tudatta volna velem, hogy minden rendben van, minden előkészület megtörtént a hatalom átvételére.

Nem voltunk felfegyverkezve, — hangoztatja ezután Zelea-Codreanu Kornél. — Ausztriában a felkelés után több millió töltényt találtak, többszáz gépfegyvert és ágyukat, nálunk viszont semmit.

Ugyanígy a mi szervezetünk nem volt sem felforgató, sem titkos jellegű. Az emberek eleinte azt hitték, hogy Moszkvából kapunk pénzt, majd, hogy Mussolini pénzét bennünket, azután meg, amikor Hitler uralomra került Németországban, hogy tőle huzunk nagy összegeket, a mult esztendőben pedig pénzhamisításal is megvádoltak bennünket. Mindebből semmi sem igaz. A Vaszgárda azokból a havi 50 lejes tagdíjakból tartotta fenn magát, amelyet egy ezres bizottság tagjai fizettek.

Folytatva vallomását, Zelea-Codreanu a következő részleteket mondta el a Vaszgárda multjáról:

— Öt évvel ezelőtt, 1929-ben, Vajda akkori belügyminiszter magához hivatott s négy óra hosszat tárgyalt velem. A megbeszélés eredményeképpen meghatalmazott, hogy foglalkozunk behatóan a besszarábiai kommunizmus kérdéseivel. Az ő egyenes felszólítására menetet szerveztünk meg a kommunista Besszarabia ellen, két nappal azonban a mars időpontja előtt Vajda újból magához hivatott s lefújta a dolgot, tekintettel a sajtó egy részének lármájára és tiltakozására.

A továbbiakban arra a merényletre is kitért, amelyet a macedo-román Beza követett el Angelhescu akkori belügyi alminiszter ellen.

— Ebbe az ügybe engem is belekevertek s ekkor ismerkedtem meg a börtönben Caranicával és Belimacéval. Valamennyi-

ünket felmentettek.

A Vaszgárda volt vezére jó három óra hosszat beszélt. Vallomása egynegyed 12 órakor ért véget.

Ezután Ignat tábornok, a hadbírósa elnöke, feltette neki a kérdést:

— Ha Constantinescu kért volna, hogy légy társa a merényletben, belementél volna-e?

Zelea-Codreanu Kornél: Nem.

Elnök: Helyeselted-e a büntetést?

Zelea-Codreanu vádlott: Nem, de meg tudtam érteni lelki állapotukat.

A délelőtti ülést a vaszgárdista vezér kihallgatásának befejezése után az elnök berekesztette. Délután Cantacuzino-Granicerul tartalékos tábornokot hallgatták ki, aki szintén érdekes vallomást tett.

Angliában pénzbőség érezhető

Korányi, a magyar pénzügyi központ igazgatója nagy megértésre talált Londonban a magyar ügyek iránt

London, március 22

Korányi, a magyar pénzügyi központ elnöke, aki az angol és amerikai rövidlejáratú hiteltárgyalásokra Londonba érkezett, nyilatkozatot adott az egyik közgazdasági angol lap munkatársának. Korányi kijelentette, hogy Londonban általában igen nagy megértéssel viselkednek a magyar helyzet iránt. A bizottsági tárgyalások egyébként valószínűleg a hét folyamán meg is kezdődnek és Magyarországra szempontjából kellő eredménnyel bíznak.

gyarország szempontjából kellő eredménnyel bíznak.

— Az angol helyzetet megfigyelve — mondotta Korányi — megállapíthatom, hogy a viszonyok tényleg javultak, aminek legkézzelfoghatóbb fokmérője a mutatók pénzbőség. Az angol pénzügyi körök véleménye Magyarországgal szemben megváltozott s most már itt is helyeslik a pengő vásárlóerejének fenntartására irányuló magyar politikát, amit eleinte kételkedéssel fogadtak.

Dégre egy okos rendelet

Féláru vasúti jegyek fürdőkre, sportvárosokba és ünnepi utazásokra

Bukarest, március 22.

A vasutigazgatóság kibocsátotta rendeletét az idei nyári vasúti kedvezményekre, az ünnepi utazásokra, valamint a fürdőhelyek és sporttelepek látogatására vonatkozólag. A vasutigazgatóság általában féláru utazást engedélyezett, hogy ezzel egyrészt a vasut forgalmát, növelje, másrészt segítségére siessen a gyógyfürdőknek és üdülőhelyeknek, valamint sporttelepeknek.

A kedvezmény az oda- és visszautazásnál érvényes, vagyis az odautazási jeggyel ingyen lehet visszautazni.

A rendelet szerint a gyógy- és fürdőhelyek látogatói az összes vonatokon és osztályokon 50 százalékos kedvezményt élveznek az előírt viteldíjakból. Ezen kedvezmény elnyeréséhez az szükséges, hogy a látogató legkevesebb 8 és legfeljebb 60 napot tartózkodjék az üdülőhelyen. A vasúti kedvezményhez

semmiféle formáság nem szükséges, csak a visszautazásnál kell lepecsételtetni az odautazásnál váltott teljes jegyet.

Felhasználásuk válik tehát az eddigi bizonyított

ványkérés a fürdőhely előjárásaitól és más kellemetlen és költséggel járó formáság.

Ugyanezt a kedvezményt élvezik a sporttelepek gyanánt elismert helységek látogatói is.

A rendelet kiemeli, hogy a kedvezményben részesülnek a Prahovavölgye és Tömösvölgye mentén fekvő állomások, egészen Brassóig, — Brassót is beleértve, — tekintettel a vidék gazdag természeti szépségeire.

Vasárnap és ünnepnapokon bárhova, az ország bármely részében, féláru jeggyel lehet utazni. A kedvezményt igénybe vevő utasnak szombaton, illetve a szombatforgó ünnep előtti napon kell elutaznia s a visszatérés az ünnep utáni napon meg kell történi. Az eljárás itt is ugyanaz, mint a fürdőjegyeknél. Elutazásnál egész jegyet kell váltani s azt a visszatérésnél lepecsételtetni.

A kedvezmények a következő időre érvényesek:

A gyógyhelyek és üdülőhelyek kedvezményei május 15-től október 1-ig, a többi kedvezmények pedig egész évben.

A vonatkozó rendeletet a napokban megküldik az összes vasúti szerveknek.

Romániai szereplői is vannak a Párisban leleplezett hatalmas kémkedési botránynak

Egymást érik a házkutatások és letartóztatások — Előkelő katonai személyek a letartóztatottak között — Angliában és az Egyesült Államokban is megkezdődött a nyomozás

Páris, március 22

A franciaországi nagyszabású kémkedési ügy, amely a Stavisky-botránnal kapcsolatosan került felszínre, de amely most különálló szennzációvá vált, egyre erőteljesebben foglalkoztatja nemcsak a rendőri hatóságokat, hanem a politikai köröket is. A legutóbbi napok nyomozásának eredménye váratlan meglepetéseket jelentett. A házkutatások és a letartóztatások egymást érték s ebben a pillanatban a Párisi Soiré értesülése szerint a párisi rendőrség kétszáz embert is többet tart megfigyelés és erős gyanu alatt. Letartóztatottak többek között Moulin ezredes a „Hadseg és a demokrácia” című folyóirat szerkesztője. Moulin, a rendőrség megállapítása szerint havonta 5 ezer frankot kapott megtalálták a párisi vidéki ipari mozgá-

a kémkedésért. Lakásán a hadiskola titkos tanfolyamra vonatkozó okmányokat találtak.

Letartóztatottak Aubry mérnököt, a hadsereg löszerosztályának egyik főtisztviselőjét is, aki ötezer frankért a löszerosztály bizalmas adatait szolgáltatva ki a kém-szervezetnek.

Román állampolgárok is vannak a letartóztatottak között. Vadoslav Reich kémikus háromszor frankért a mérgezőgázok francia titkait árulta el. Riva Davidovici román fogorvosnő viszont az összekötő szerepét játszotta. Egy román egyetemi hallgató, aki térképeket készített, idejében megszökött, de a rendőrség nyomában van. A lefoglalt okmányok között

Börbetegségek a gyermekeknél

A Cadum kenőcs minden aggály nélkül alkalmazható a csecsemő kényes bőrén, valahányszor horzsolástól, kiütéstől, ekcémától, felfekvéstől, és más, a kisbáknál előforduló idegesítő fájdalmaiktól szenvednek. Azonnali enyhülés következik be mindjárt a Cadum kenőcs első használatától. A viszketegség azonnal megszűnik és a kenőcs kihatásai annyira megnyugtató és gyógyító természetűek, hogy ezek a kis teremtesek visszaaz erik rendes alvásukat.

tás tervét s egy filmszalagot, amelyen tükös irással jelentés van.

Most már bizonyos, hogy a letartóztatottak és a messze szétágazó kémiszervezet a Szovjet szolgálatában állott s működését Angliára és az Egyesült Államokra is kiterjesztette. E megállapítások nyomán most már az angol és amerikai hatóságok is bekapcsolódtak a nyomozásba.

Mérgezési tünetek között meghalt Nagy Pál tábornok leánya

Debrecen, március 22

A debreceni klinikán mérgezési tünetek között kiszenvedett Nagy Pál tábornok, a székely hadosztály volt parancsnokának a leánya, dr. Sorgo Miklósné. A kezelőorvosok véleménye alapján az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

Nagy Pál tábornokot Erdélyben és különösen Brassóban is sokan személyesen ismerték. Leánya, a most gyanús körülmények között meghalt Sorgo Miklósné, Debrecen társadalmi életének egyik közismert személyisége volt s így a titokzatosnak látszó haláleset igen nagy feltűnést keltett a városban. A boncolás eredményét különösen az előkelőbb debreceni körök várják feszült kíváncsisággal.

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bél-sárpangás, alhasi vérbőség, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelvlepedék, kábultság, fulzugás, halvány arcszín, migrén, kedvetlenség a természetet „Ferenc József” keserűvíz használatát által igen sok esetben hamarosan elmúlik. Az orvosi világ azért nyilatkozik a legnagyobb elismeréssel a magyar Ferenc József vízzel, mert hatása izgékony bélrendszerű egyéneknek is megbízható és rendkívül enyhe.

Szerencsés számok

Bukarest, március 22.

Az állami osztálysorsjáték ötödik osztályának tizenhatodik húzási napján a következő számok nyertek:

100 ezer lej: 51654, 28179.
50 ezer lej: 55388, 61682.
20 ezer lej: 44531, 43120, 46899, 49650, 50405, 55388, 61894.

Kihúztak továbbá 1614 nyereményt 15 ezer és 5500 lej között. A 30200 darab össznyereményből kisorsoltak eddig 26 ezret, kisorsolandó tehát még 4200 nyeremény és az 5 millió lejes jutalom, vagy 5 jutalom egyenként egymillióval. A húzás 1934. március 26-ig tart.

A B. L. márciusi ajándékregénye

érdekes, izgalmas és döbbenetes eredményekre jutó kalandor-regény

Szerzője:

HÉTI SÁNDOR

A regény címe:

Az ezeregyedik Bábel

A regény cselekménye a Csendes óceán egy lakatlan szigetén játszódik és hőse tíz fiatalember, akik a szigeten végigélnek és végigjátsszák a világ és az egész emberiség történelmét.

VILÁGPOLITIKA

Párisi porond:

Jean Fabry cikket ír...

Páris, december 20

Jean Fabry cikket írt a „L'Intransigeant"-ba, amelynek főszerkesztője. Jelentős esemény. Nem azért, mert főszerkesztő. Elvégre ebből a méltóságból annyira van világszerte, mint ahány újság működik. Sőt több. Mert mindig találkozik néhány főszerkesztő, akinek éppen nincs lapja. De olyan újság még nem volt a világon, amelynek ne lett volna főszerkesztője.

A cikk, ami megjelent, mégis jelentős esemény, mert Jean Fabry, aki egyebek között nyugalmazott ezredes is, ama ritkák közé tartozik, akik Franciaországban hajszalos egyéniségeknek számítanak. A főszerkesztőket rendszerint a lapok teszik énekezővé. Vond el tőle az újságot és megölted benne a férfiu. Minden főszerkesztő annyit veszít súlyából, mint az alola kiszorított hasábk mennyisége! — szögezte le már Archimedes is Nagyon kivételes az olyan főszerkesztő, akit nem a lap emel magasra, hanem aki a lapját avatja előkelővé.

Jean Fabry ezek közé tartozik. Ha kihozod alóla a „L'Intransigeant"-t, ugyanott marad, ahol volt. De ha őt veszed el a „L'intran" felül, kétségtelen, zuhanás-szerű ír keletkezik.

Fabry emlékezetesen hadügyminiszter volt Daladier kormányában.

Kinevezése a meglepetés erejével hatott. Ugyanis Daladier-t és együttesét a radikális párt szolgáltatta a nemzetnek, Fabry pedig a konzervatív közép embere és tényleges katonatiszt. A tisztultabb baloldali közszellem (már ami a polgárságot illeti), amely gyermeki ostobasággal most is hisz valamit a béke, lefegyverzés, Népszövetség, nemzetközi döntőbíráskodás léggel telített jelszavaiban még nem ábrándulva ki teljesen a Briand-i iskolából, amely a végválságot uráló államok és társadalmak gyűlölködő ellentétét a zöld asztal melletti tereferélésekkel vélte megoldhatónak, némi méltatlankodással tiltakozott Fabry minisztersége ellen. Hogyne! Hiszen mit keresne a főszerkesztő-ezredes a hadügyi székben? Nyilvánvalólag a nagyvezérkari és a hadipárt képviseli...

Igaz, ez a két intézmény tiszteletreméltó a baloldali polgárság előtt is. Az első a honvédelmet, a másik a honi termelést jelenti. Nyílt képviselőtük azonban sehogyssem illik egy radikális kormányba.

Azok az érdekesoportok, testületek, újságok, amelyeknek Fabry tárcavállalása kellemes volt, gyengén tiltakoztak. Dehogya is a nagyvezérkari, amely — lényegénél fogva — a nemzeti és szakmai állásfoglalást jelenti. Dehogya is a hadipárt, amely — lényegénél fogva — háborúra és nyereségre tör. Hanem az energizáló, szakértelmet, amely a főszerkesztőnek ezredesi minőségében sajátja.

Egyébként emlékeztet, hogy Fabry rajtaütésszerűleg kilépett Daladier kormányából. Amikor Chiappe-ot, a kétségkívül reakciós, talán jobboldali önkényuralmat tervező párisi rendőrfőnököt elmozdították állásából, közösséget vállalt és odadobta kesztyűjét.

Tehát vezércikket írt a „L'Intransigeant"-ba. Jelentős esemény. Nemcsak azért, mert Fabry írta, hanem ezért is, amit írt.

A cikknek „Németország fegyverkezése” címe. Tartalma ugyanez. A bevezetés, Barthou külügyminiszter és Pétain marsall hadügyminiszter jelentéseire támaszkodva, leszögezi, hogy a Barna Birodalom biharutombban gyarapítja gyilkosállományát. Eppen ezért a francia külügyminisztérium még február 10-én átit a leszerelési konferenciának, hogy gyorsan ten-
ni kell valamit.

Fabry ezzel kapcsolatban azt követeli, hogy ha már Németországot nem lehet a fegyverkezésben megakadályozni, akkor az illetékes minisztériumok hozzák nyilvánosságra összes, e fegyverkezésre vonatkozó adataikat.

Miért? „Hogy Németországnak elmenjen a ked-
ve fegyvereit igénybevenni.”

Különös. Tehát Németország megriad-
na, ha nyilvánosságra hoznák az adatai-
kat? Egyszerű hangulatkérdés lenne a há-
ború? Az ágyugyarak profitja néhány
nyilatkozattól függ?

S különben is, nem tudja azt Francia-
ország, a legegyszerűbb munkástól a leg-

UJRA VÁLTOZIK A HELYZET!

Enyhül már a Mussolini beszéde miatt keletkezett olasz-francia feszültség

Benes keddi beszéde is meglepően enyhehangú volt — Chambrun gróf római francia követ kihallgatáson volt Suvich-nál és bejelentette neki, hogy Franciaország őszintén óhajlja a közeledést

Páris, március 22.

Mussolini vasárnapi beszédét állandóan napi rendben tartja a francia sajtó. Keményen támadja Mussolinit s most már következtetésekben tovább is megy. A Journal megállapítja, hogy Mussolini vasárnapi kijelentésével megölte a leszerelési kérdést és teljesen kiélezte a helyzetet Róma és Páris között, holott a francia-olasz közeledés feltétlenül hasznos lett volna az európai ellentétek kiküszöbölésénél. Mussolini sok mindenről megelégedett vasárnap. Nem szólott egy szót sem a biztonsági kérdéssről, a revíziót tágabba fogalmazta az eddigi elképzeléseknél s az olasz terjeszkedési határokat is kitolta kelet felé. Ilyen alapon szó sem lehet arról, hogy Franciaország és Olaszország megérthetnék egymást.

CHAMBRUN GRÓF, RÓMAI FRANCIA KÖVET AZONBAN UJRA TÁRGYAL...

Jelentettük, hogy Pertinax, az Echo de Paris munkatársa egyenesen Chambrun római francia követet tette felelőssé a történetért. Pertinax szerint Chambrun követ nem tájékozott kellően és helyesen a francia külügyi minisztériumot a római készülődésekről s így történt meg az a példátlan dolog, hogy Páris beleegyezését adta egy olyan dologhoz, amely el-
len tiltakoznia kellett volna.

Chambrun gróf egyébként visszautazott állomáshelyére. Érdekes, hogy Suvich olasz külügyi államtitkár nyomban magához kérte és hosszasan eltárgyalt vele. Jelentéseink szerint Suvich Mussolini vasárnapi beszédének jelentését magyarázta a francia nagykövetség s egyben igyekezett megnyugtítani a francia kormányt, hogy nem történt semmi olyasmi, amiért a francia külpolitikai iránynak változtatnia kellene. Suvich és Chambrun gróf tárgyalásáról nem adtak ki semmiféle jelentést, vannak azonban jelenségek, amelyekből arra lehet következtetni, hogy a hivatalos francia álláspont mégsem annyira mérges, mint a párisi sajtó megnyilatkozásából következtetni lehetne.

BENES SEM VOLT NAGYON HARAGOS

Jelentős megnyilatkozásnak tekinthető a római eseményekkel kapcsolatban Benes csehszlovák külügyminiszter keddi beszéde, amit a kamara külügyi bizottságában tartott. A cseh külügyminiszter sokkal enyhébb hangot használt, mint amilyent politikai körökben Mussolini vasárnapi beszéde és az ezt követő francia felháborodás nyomán vártak. Benes szerint Mussolini revíziós-beszédét nem kell nagyon komolyan venni, mert az nézete szerint csak tapasz volt, amit Mussolini a fájó magyar sebre adott. A római egyezményben nincs semmi szó a revízióról, s az is valóság, hogy a szombaton aláírt római jegyzőkönyvek valóban nyújtanak lehetőséget arra, hogy a gazdasági elképzelésekhez más államok is csatlakozzanak.

Benes megnyilatkozása nagy feltűnést keltett. Ugy látszik, hogy a hivatalos francia álláspont nem veszi annyira zokon Mussolini beszédét mint a sajtó. Benes szavain ez a hivatalos francia vélemény látszott meg. Franciaország talán folytatni akarja azt a politikát, amit a római egyezményvel kapcsolatban kidolgozott. Csehszlovákia belpolitikai fejleményei is erre mutatnak. A cseh és tót néppártok egy katolikus politikai csoport megalkotásáról tárgyalnak. Hir szerint a megállapodást elvben már el is határozták. Módot akarnak nyújtani arra is, hogy a magyar és német keresztény-szocialisták is belépessenek ebbe az új politikai csoportosulásba, amelynek tulajdonképpen célja a tót néppárt kormányrajutásának elősegítése.

Benes ki akarja elégíteni a tótokat s egyben

magasabb diplomataig mindenki, hogy Németország gőzerővel készül?

De bizony tudja. S Fabry is tisztában van vele, hogy tudja. Tehát ő nem egyszerű nyilatkozatokra gondol, hanem mérhetetlen, megrázó propagandára: ger-
mán veszedelem! Ger-mán ve-sze-de-lem!

Szokásos ez, mielőtt a bomba-üzemek, ágyu-gyárak, repülőgép-műhelyek, hadi-hajó-vállalatok milliárdos üzleteiket lekötnék. A polgárnak újabb ezermilliókat kell előkaparni a zsebéből. Legalább tudja, hogy miért? Hogy ne csak őt öljkék, hanem ő is öljön.

Vagy azt higgye, hogy őt ölni akarják, hogy ő is ölni akarjon.

Ime, Fabry cikkének végszavai:

olyan politikai „finom-vegyest” akar összehozni, amely a revíziós törekvésekkel szemben eredményesen képviselheti Csehszlovákiát s ugyanakkor megértést mutat a magyar kisebbséggel szemben is. Nyilvánvaló, hogy ezt a törekvést Franciaország sugalmazza Csehszlovákiának.

AZ OLASZ LESZERELÉSI EMLÉK-
IRATOT TANULMÁNYOZZA A FRAN-
CIA KORMÁNY

Érdekes és figyelemreméltó jelenség az is, hogy a francia kormány éppen most vette újra elő az olasz leszerelési emlékiratot, mert ennek az alapján új tárgyalási lehetőségeket remél a leszerelési kérdésben. A Paris Soir szerint a francia kormány őszintén közeledést óhajtat Olaszországhoz és ezt Chambrun nagy-
követ ki is jelentette Suvichnak.

A jelek azt mutatják, hogy Anglia a leszerelési kérdést véglegesen el akarja most intézni.

A francia kormány tudja, hogy Anglia remélheti azokat a kikötéseket, amiket Franciaország elengedhetetleneknek tart, miután

pedig az angol „érdeklődés” vége az lesz, hogy a francia kívánságok miatt kell levennie napi rendről a leszerelési kérdést, a francia kormány szükségének tartja új lehetőséget nyitni a tárgyalások folytatására Mussolini támogatásával és az olasz emlékirat alapján.

AZ OSZTRÁK KORMÁNY MEGKEZ-
DETTE A RÓMAI EGYEZMÉNY GYA-
KORLATI VÉGREHAJTÁSÁT

Bécsi jelentés szerint az osztrák kormány nagy szorgalommal fogott hozzá a római meg-
egyezős gyakorlati végrehajtásához. A gyár-
iparosok szövetsége felszólítást kapott, hogy csütörtökig tegye meg javaslatait az osztrák ipari kivitel fokozása és a vámtételek rendezé-
sére vonatkozólag. A kormány figyelmeztette a gyáriparosok szövetségét, hogy Ausztria az egyezmény értelmében vasat, acélt, gépeket cellulózt és papírost szállíthat ki Olaszország-
ba nagyobb tételekben. Olaszország viszont műselymet, gyapotot és gyapottermékeket szállít Ausztriába.

A kormánypárt egyrésze a konverzió kiterjesztése mellett

Több liberális vezető-ember kérte, hogy a köztisztviselők és mezőgazdasági munkások tartozásait is könnyítsék

Bukarest, március 22

A kormánypárt vezérkara kedden este és szerdán is folytatta tanácskozásait az új adósságrendezési törvény javaslatával kapcsolatban. Tegnap este a pártklubban újabb értekezlet volt Tatarescu miniszterelnök, a kormány több tagja, valamint azoknak a képviselőknek és szenátoroknak a részvételével, akik megyei tagozati elnökök.

Szakaszonként megvitatták azokat az észrevételeket, amelyeket a szervezeti elnökök tettek. Általában a legtöbb liberális vezető-ember azt javasolta, hogy a párt programjának megfelelőleg a konverziót terjesszék ki az összes tartozásokra s ne csupán a föld- és háztulaj-

donosokra, mert ellenesetben a hitelezők a többi adósokra fogják vetni magukat, a kiknek váltóadósságaik vannak. Tekintettel erre, a pártvezetők egyrésze kérte terjesszék ki a konverziót egyrészt a váltó-adósokra, másrészt a mezőgazdasági munkásokra is, akiknek nincs földjük. Többen állást foglaltak amellett, hogy a köztisztviselők adósságait is vonják be a konverzióba. Ha ezeknek az adósságoknak a leszállítása nem volna lehetséges, úgy legalább azt kérik, hogy tízévi időtartamra szabják meg tartozásaik letörlesztését.

Tatarescu miniszterelnök szerdán tárgyalja le véglegesen a kormánnyal és Bratianu Dinu pártelnökkel a javasolt módosítások kérdését.

Feloszlattak egy kolozsvári diákszervezetet

Kolozsvár, március 22

A kolozsvári Tudományegyetem tanácsa szerdán feloszlatta az egyetemi hallgatók Petru Maior egyesületét. A feloszlátás az új egyetemi törvény értelmében történt, amely határozottan előírja, hogy az egyetemi hallgatók csak olyan egyesületnek lehetnek tagjai, amelyet tanárai vezetnek. A Petru Maior élén maguk a diákok állottak s a vezetésben — az utóbbi időben — szélsőjobboldali szellem érvényesült.

A különböző fakultások diákjai a feloszlátó intézkedés hírülvétele után gyűléseket tartottak és elhatározták, hogy a Petru Maior egyesületet, amelynek eddig politikai színezte volt, nemzeti kulturális szervezetté fogják átalakítani.

Halálos ítélet Belgrádban

Belgrád, március 22.

A törvényszék a napokban kezdte meg Neudorfer néhai miniszter gyilkosainak bünpörét. Az ítéletet, amely rendkívül súlyos, szerdán délelőtt hirdették ki. A törvényszék a gyilkossági merénylet elsőrendű vádlottját, Zlinszki Franio halálra, a másodrendű vádlottat, Kelemen Józsefet pedig életfogytiglani fegyházra ítélte. Halálbüntetéssel sújtotta a törvényszék a szökésben levő Rizseta Istvánt is. A bünpör másik két vádlottját, Kelemen Mijót és Krobot Márton 1—1 évi börtönrre ítélték.

Zlinszki Franio kegyelemért, a többiek büntetésük enyhítéséért fellebbeztek.

gezze a mord Adolfot.

A cikk, mondtuk, jelentős esemény. Egyrészt politico-történelmi szemléletre ad módot azzal kapcsolatban, hogy Fabry a nagyvezérkar és a hadipar embere volt-e a radikális kormányban? Másrészt, sajnos, a cikkirót Jean Fabrynak nevezik. Ha ő ír valamit, akkor az nincs hiába.

Súlyos rendelkezések készülnek. Itt a tank-tavas. Bombavető-március. Messzehordó-
ibolyák ütök ki fejüket a föld alól. Tűdítő
dinamitszág terjeng az éterben.

Mily gyorsan halad az idő!

Alig 16 éve, hogy 1918 elmúlt. S máris 1914-et írunk...

Miklos Imre

Köszönjük a fizető véleményét!**Fizetőképesnek tartják Romániát a külföldi hitelezők****s alig akarnak engedményt adni**

Bukarest, március 22

A nemrég itt járt külföldi szakértők a napokban készítették el jelentésüket Románia fizetőképességéről. A jelentést a Párisban időző román küldöttség két tagja hozta Bukarestbe, ahonnan a kormány utasításával ellátva indulnak vissza. A párisi tárgyalások azután a küldöttség és a külföldi hitelezők között pénteken folytatódtnak.

Hivatalos jelentés a külföld követeléséről még hiányzik. Kiszivárgott hírek szerint azonban a külföldi bankárok nagyon „jó” véleményt táplálnak az ország fizetőképességéről.

Állítólag csak egy évi türelmi időt akarnak engedélyezni, azt se fizetés-

mentesen, hanem azzal a feltétellel, hogy a több mint 5 és félmilliárdnyi esedékességből 3 milliárdot fizessen Románia.

Egy év leteltével azután fizetni kellene a teljes összeget, sőt az egyévről visszamaradt különbözetet is utána kellene pótolni.

A kormánynak viszont, jólétesült körök szerint, az az álláspontja, hogy legalább 3 évi „lélegzetvételre” van szüksége, amely idő alatt legfeljebb évi 1 milliárdot fizetne. A három év leteltével pedig legfeljebb 3 és félmilliárdot adna a hitelezőknek évente.

Hogyan lehet a két álláspontot összeegyeztetni, az egyelőre nem is sejthető.

Ilyen ügyben még nem nyomozott a budapesti rendőrség...**Titokzatos adakozó idegen emberek neve alatt küldözget pénzt a legkülönbözőbb címekre**

Legutóbban egy budapesti festőművész névvel „él vissza” így az ismeretlen jótékonykodó, aki eddig már több mint 30 ezer pengőt küldözgetett szét

Budapest, március 22.

A budapesti rendőrség talán soha nem nyomozott olyan különös ügyben, mint a miylen most került elője. Valószínű, hogy más rendőrségek sem. Őrült ember ugyan is elég akad, de olyan őrült, aki titokban jótékonykodik s ezzel ad dolgot a nyomozó hatóságoknak, aligha.

A titokzatos jótékonykodás, amely miatt most már a szegeli, sőt a bécsi rendőrségek is munkába állottak, már hetek óta tart. Valaki jelentős adományokat küld póstán a legkülönbözőbb címekre s a pénz feladóját nem is álneveket ír, hanem élő embereknek a neveit, akik aztán megrökönyödve kapnak hálálkodó leveleket és nyugtákat. A rendőrség figyelme is így terelődött a dologra. Valaki ugyanis, aki érdemtelenül kapott ilyen hálálkodó levelet, csufiságnak fogta fel a dolgot és rendőrségi közbelépést sürgetett. A rendőrség aztán megállapította, hogy a hálálkodó valóban kapott pénzt s a pénz feladójaként valóban az a valaki szerepelt, aki mindenképpen illetéktelen volt a hálára és a köszönetre.

Legutóbb aztán a Szegedi Országos Társadalombiztosító kapott 1000 pengőt. Feladójul Huszti Ibolya festőművész névvel megjelölve. A festőművész ugyan nem

sértődött meg, amikor a Társadalombiztosító köszönőlevelét megkapta, ellenben nevetve mesélte el ismerőseinek a dolgot. Így aztán a rendőrség is tudomást szerzett arról, hogy a titokzatos jótékonykodó legutóbban a Huszti I. névvel „él vissza”. Rövidesen aztán az is kiderült, hogy a művész nem is egy köszönőlevelet kapott, hanem szinte mindennap kap újabb és újabb hálálkodást adományaiért.

A budapesti rendőrség kihallgatta a festőművészt, aki előadta, hogy pár héttel ezelőtt a Dunaparton elveszítette a táskáját, amelyben 15 pengő pénze és választói igazolványa volt. A titokzatos adományozó nyilván megtalálta az elvesztett táskát s így jutott hozzá az ő nevéhez és címéhez. A választói igazolványon ugyanis lakása helyéül tévedésből a Bálvány-utca 1. irták be, holott ő a Nádas-utcában lakik. A hálálkodó levelek viszont a bálványutcai címre érkeznek.

Többet egyelőre nem sikerült megállapítani. A rendőrség feltevése az, hogy nyilvánvalóan elmebeteg ember a titokzatos adományozó, azonban nagyon gazdag elmebeteg lehet, mert az eddig összeszedett köszönőlevelek szerint már több mint 30 ezer pengőt küldözgetett szét.

Meglátogatta szülővárosát egy Nagyszalontáról elszármazott amerikai ujságíró

Nagyszalonta, március 22

Érdekes vendége van a hajdúvárosnak. A napokban ideérkezett egyik legnagyobb amerikai ujság, a New York Times munkatársa, Leslie Róbert, akit, a lap igazgatójával együtt, a világ lap az európai viszonyok tanulmányozására küldött ki. Nagyszalonta természetesen nem a legalkalmasabb hely az európai helyzet megismerésére s az amerikai ujságíró nem azért jött ide, hanem, mint olyan sok más „befutott” külföldi, ő is Erdélyből indult neki sikeres pályafutásának. Leslie Róbert, munkatársunk értesülése szerint, Klein László egykori nagyszalontai fiatalemberrel azonos, aki kivándorolt Amerikába s ott felküzdötte magát. Rokoni látogatására jött haza.

A lap igazgatója most Berlinben van. A két amerikai Európában csak két országot tanulmányozza: Németországot és Oroszországot. Németországban a munkáskérdés rendezését érdeklődtek meg elsősorban, ami a konzervatív New York Times erősen érdekli. Berlinben a lapigazgató megszerzi az orosz vizumot és Leslie Róberttel, Nagyszalonta szülőfiával, indul tovább Moszkvába.

Terjed az egyetemi sztrájk Budapesten

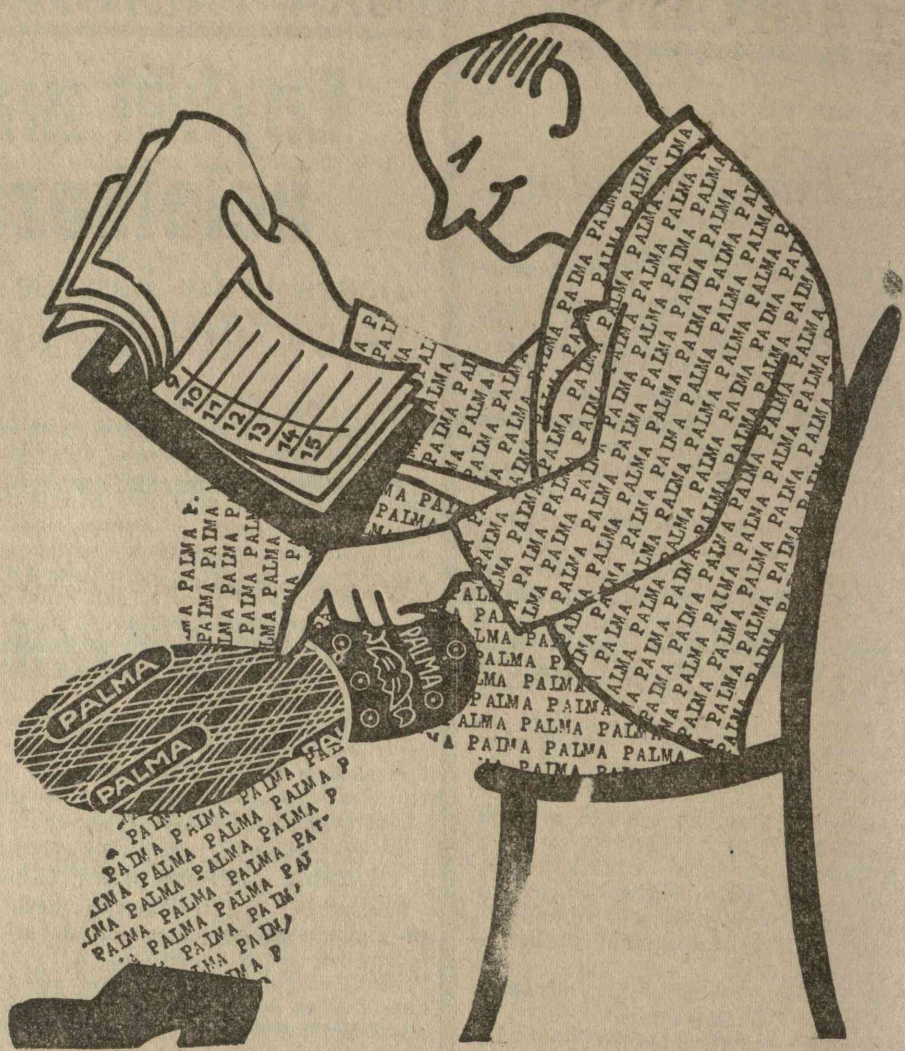
Budapest, március 22

Az új főiskolai törvény ellen indított mozgalom egyre jobban terjed. A műegyetem hallgatói már kedden beszüntették az előadások látogatását, szerdán reggel pedig a közgazdasági egyetem hallgatói sztrájkba léptek. Az új törvény ugyanis a közgazdasági egyetemet és a műegyetemet egybe akarja olvasztani.

Amerika is védekezik a náci-mozgá'om ellen

Washington, március 22

Az Egyesült Államok törvényhozása 168 szavazattal 51 ellenében megadta a felhatalmazást a kormánynak, hogy vizsgálatot indítson a terjedő náci-mozgalom megfékezésére. A felhatalmazást a törvényre azért volt szükség, mert az utóbbi időben a Németországból eredő nemzetiszocialista szervezkedés az Egyesült Államok területén is lendületet vett s állandó összejövésekre szolgáltatott alkalmat a náci-mozgalom rajongói és a baloldali munkásszervezetek között.

A HÓNAPOK MULNAK, DE A

PALMA TARTÓSTALP
MÉG MINDIG VÁLTOZATLANUL JÓ.

Ha új cipőt vásárol, vagy régit javíttat, követelje a Palma tartóstalpat.

Ügyeljen a védjegyre!

Pont az utcaseprőkön akar spórolni a kolozsvári tanács

Kolozsvár, március 22

A kolozsvári időközi bizottságnak nagy gondot okoz a város utcáinak tisztítása. Az időközi bizottság a város nehéz anyagi helyzete miatt ugyanis arra kényszerült, hogy felmondjon az utcaseprőknek.

Az elbocsátott utcaseprők nagyrészt nem tudják visszavenni állásukba, mert erre — szerintük — nincs pénz. Így az utcatisztítás Kolozsváron ezután még rendetlenebb lesz, mint eddig volt.

— A vér felrészítése céljából — kiváltkép középkori férfiaknak és nőknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.

Egy hónapot kapott a zsaroló „Pióca”

Nagyvárad, március 22

A tábla szerdán tárgyalta Goldstein Sándor, a „Pióca” című, annakidején Nagyváradon megjelent hetilap szerkesztőjének zsarolási ügyét. Pár hónappal ezelőtt a nagyvárad színiösvények előadásra készültek. A színházhoz egyszerre névtelen levél érkezett, amely szerint az előadás „botrány lesz”. A levél után megjelent Goldstein is, aki bizonyos kellemetlen emlék felidézésével fenyegette meg Tamási Eugéniát, az egyik szereplő színiösvényeket. Megnyugtatólag hozzátette azonban, hogy 50 ezer lejért „el tudja intézni a dolgot”.

A színház, illetve a színiösvények nem ijedt meg, hanem feljelentette a fenyegetőzött, akit a törvéyszék első fórumon félévi fogházra ítelt zsarolás címén. A felbontási tárgyaláson a tábla 1 hónapra szállította le a büntetést.

A Stavisky-botrány negyedik halálos áldozata

Páris, március 22

Hubert, közismert párisi ügyvéd, aki napokkal ezelőtt a Szajnába ugrott, mert a Stavisky-botrányval kapcsolatban az ő nevét is sürin emlegették, halálán van. A koratavaszi szajnai fürdő következtében ugyanis a már öregedő ügyvéd nagyon meghűlt, kétoldali tüdőgyulladásba ment át. Az orvosok mindent elkövettek a szerencsétlen ember megmentésére, de fáradozásuk sikertelennek látszik: az ügyvéd haldoklása szerdán délben megkezdődött.

Hubert a Stavisky-botrány negyedik halálos áldozata lesz.

Szabadon engedték a kolozsvári Réthy Károlyt és házgondnokát

Kolozsvár, március 22

Megírtuk, hogy hétfőn este a kolozsvári rendőrség a katonai ügyészség intézkedésére letartóztatta Réthy Károly többszörös háztulajdonost és házgondnokát, Belle Árpádot. A katonai ügyészség intézkedésére egy névtelen feljelentés adott okot, amely azzal vádolta meg Réthyt és Bellét, hogy tiltott fegyvereket rejtegetnek lakásukon. A másolatok házkutatás alkalmával találtak is náluk 3 lőfegyvert és egy flobert-puskát. A letartóztatottak kihallgatásuk alkalmával elmondották, hogy egy lakásbérletük puskaműves volt s távozásakor kérte Bellét, a házgondnokot, a 4 darab fegyver megőrzésére. Belle eleget tett a vállalt kötelességnek és nem tudta, hogy ezzel törvénybe ütköző dolgot cselekszik. A katonai ügyész ezután szabadon bocsátotta őket.

HIREK

Baradlai László:

Kifizetik a főnyereményt

Az egymillió főnyereményt, megszületett életünk egyetlen kecsesítő lehetőségeként felhívott fizették ki a szerencsés nyertesnek. A tőzsdében, ahol a kifizetés megtörtént, mint színházi nyelven mondani szokás — már tizenegy órakor telt ház volt. Az emberek összegyűltek a pénztárgra, összegyűltek irigykedni a boldog emberre, akit Izsák Mórának hívnak és a pénzvárakozásra való és akinak az a nevetessége, hogy két év alatt másodszor üti meg azt a főnyereményt, amelyre annyi millió ember egyszer is hasztalanul vár.

A millióból, mire kifizetik, már csak kétezzer lej lesz. A szerencsés nyertesnek ugyanis most is, két évvel ezelőtt is, csak nyolcad sorsjegye volt. Hiába, hiszen a főnyereményt az arcan látszik Izsák Mórának, hogy bosszankodik: miért volt neki csak nyolcad sorsjegye? Így van az, aki skót. Pedig ő már tanulhatott volna. Nem volt elég az első bosszúság a rongyos kis nyolcadsorsjeggyel?

Mondom, a szerencsés nyereséget egyáltalán nem megalázza. Először is kifogásolható a tömeg. Miért nem adják neki oda a pénzt, titokban, eldugva, miért kell ehhez a rongyos százezer lejhez ilyen nagy ceremóniát csinálni? Ezt viszont a bizonyos nem engedheti el, aki ügyes üzletember és nem hagyhatja kiaknázatlanul azokat a reklámlehetőségeket, amelyeket a főnyeremény nyilvános kifizetése jelent.

Egyenként és hangosan olvassák le a rongyos ezreket.

Az érdeklődők, nagyrészt rongyos szegény emberek, hangtalanul, mozgó szájjal olvassák utána:

...huszonegy, huszonkettő, huszonhárom...

Egy göthös néni, aki csuporral a kezében a népkonyhába igyekszik az ebédért, különösen szigorúan nézi az aktust. A világgért sem venné le a szemét a számoló kezétől. Vigyáz a pénzre, hogy stimmeljen. Még akkor is, ha nem az övé.

Ötvennél a számoló szünetet tart. —

Kunstpauza — ahogy művészkörökben mondják. Kifújja magát a számoló és a göthös néni szigorúan megszólal:

— Meg kellene nézni, hogy az ezresek nem hamisak-e?

Egy pattanásosorru siheder viccesen közbevág:

— Ami hamis, adják ide nekem. Én elfogadom.

Erre már a rendőr is közbevág. Eddig nem szólt, mert eddig elfelejtette, hogy hivatalos közeg. Eddig csak szegényember volt, akit a suhogó ezresek megbabonáztak. Ő is csak nézte, vággyal, szenvedéllyel, úgy ahogy csak nagyon szegény ember nézheti a pénzt, amikor sok van belőle egy csomóban. Most azonban ideje közbeszólni:

— Nem kell viccelni. Ez itt egy komoly dolog.

— De milyen komoly dolog — sóhajt brándosan egy varrónő — ha én nyertem volna...

Igen, ha én nyertem volna... Ez van a szemekben és ez sóhajt a szíveken. Egy perc mindenkit elkap a nagy lehetőség felkeltő igézete. Lázasan lüktetéssel számolnak a fejek: Mit is csináltunk volna? A zabónak, a háziurnak, a suszternek, az orvosnak, a villanyszámlásnak... Mennyi mindenkinek juthatott volna ebből a pénzből. Az általános áhitatnak egy jóízű paraszti közbeszólás vet véget:

— A kutya is odupiszkít, ahol a nagyobbik csomó van.

Nevetésben oldódnak fel a vágyak. Mutatnak a szegények a kétszer szerencsés gazdag rovására.

Már mind a százezer lej le van számolva és börtökében fekszik. A szerencsés nyereséget idegesen és kellenlően fog kezében a bizománnyal és siet, hogy még eljusson a délutáni vonatig. Az ajtóban kolos szólítja meg:

— Aldja meg az Isten, csókolom a kezét, csak egy lejt a nagy szerencséből.

A milliómos egy pillanatig kutat a zse-

— Időjárásjelentés. A budapesti időjárásjelentés szerint erősödő déli és délnyugati szél várható változó felhőzetrel. Több helyen, főként nyugaton esők lesznek. A hőmérséklet tovább emelkedik.

— Gróf Nesselrode báró a szatmári törvényszék előtt. Szatmárról jelentik: Gróf Nesselrode Károly nagyváradi törvényszéki bíró, aki számtalan peres ügyéről ismeretes, ma sértettként jelent meg a szatmári törvényszék előtt. Egy rágalmozási perben volt feljelentő a bíró és a per tárgyalására az igazságügyminisztérium a szatmári törvényszéket jelölte ki illetékesnek. Az ügy előzményei a következők: A lakáshivatal idejében, még évekkel ezelőtt, Táglich Jolán nagyváradi uriaszony házában kétszobás lakást tartaltak ki Nesselrode bárónak. A bíró azonban nem elégedett meg a kétszobás lakással és négyet vett igénybe. Lakói minőségében gyakran voltak surlódásai a háziaszonyával és annak Kiss Juliska nevű cselédjével. A surlódásoknak a következménye az volt, hogy a bíró fogházorral felcélpeltette

Kiss Juliskát a törvényszékre és ott állítólag tetteleg bántalmazta. A cselédleány urnője és dr. Weimann László nagyváradi ügyvéd útján feljelentette gróf Nesselrodét az igazságügyminiszternél, aki a bírót dorgálásra ítélte. Az eset után gróf Nesselrode feljelentést tett Táglich Jolán és dr. Weimann ügyvéd ellen, hamis vád miatt. Ezt az ügyet tárgyalta a szatmári törvényszék és általános meglepetésre a bíró kérésére, a tárgyalás tartamára zárt ülést rendeltek el. A zárt tárgyalás végén kihirdették az ítéletet, amely szerint a bíróság Táglich Jolán és dr. Weimann Lászlót felmentette a vád alól és gróf Nesselrodét százezer lejes kártérítési keresetével is elutasította. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a sértett bíró is fellebbezést jelentett be.

— Magyarok az Okiráltságban. Most egy éve alakult meg Pitești-ben a református egyházközség, amely március 25-én máris nagy ünnepekre készül, a melyre mindenkit szeretettel meghívunk. A pitești magyarság összetartásának fő érdeme Pink Mátyást illeti, aki nagyon lelkes munkát fejt ki.

ABLAK

Néhány adat a készülő békehez: Hivatalos kimutatások szerint az elmúlt esztendőben több mint 200 hadihajót gyártott Anglia, az Egyesült Államok, Japán, Franciaország, Olaszország, Oroszország és Németország. Ennek ellenére 1933-ban sokkal kevesebb hadihajót gyártottak, mint 1932-ben. Anglia 24 torpedóuzót gyártott, az Egyesült Államok 32-t, Anglia 9 tengeralattjárót, Japán és az Egyesült Államok 6-6-ot, Franciaország 15-öt, Olaszország 22-öt. Páncéloshajót Anglia 10-et gyártott, az Egyesült Államok 11-et, Japán 2-t, Franciaország és Olaszország 6-6-ot, Oroszország 3 páncéloshajót, 6 cirkálót, 2 aknavető cirkálót, 12 torpedóuzót és 16 tengeralattjárót.

KÜLÖNÖS GÉPKOCSISZERENCSETLENSÉG

Különös gépkocsiszerencsetlenség történt Londonban. Egy luxuskocsi összeütközött egy bérautóval és felrepülve a levegőbe, zuhant a közeli magánház pincéjébe. A gépkocsi ugyan tönkrement, de a benne ülők csodálatosképpen egészen könnyű sérülésekkel szabadultak. Képünk akkor készült, amikor a pincébe zuhant gépkocsit kiemelik szokatlan helyzetéből.

— A kíváncsi katona balesete. Déváról jelentik: Boksán Alexandru, a negyedik gránicár ezred közkapitánya a dévai löszerraktárban foglalatkodott. Kíváncsiságból egy kézigranátot babrálgatott. A gránátot egy csavar megmozdult és még mielőtt eldobhatta volna, kezében felrobbant. A robbanás a szerencsétlenül járt katona bal kezét teljesen összeroncsolta. A dévai kórházban ápolják.

— Sepsiszentgyörgyi hírek. Tudósítónk jelenti: Kovács Lajos sepsiszentgyörgyi lakos a hetivásár alkalmával egy falusi asszonytól 500 lejt lopott. A tolvajt tettenérték és átadták a rendőrségnek. — A kéziszentléleki csendőrség letartóztatta Szász Józsefet, Szász Domokost, Demeter Istvánt és Ráduly Vincet legényeket, akik a napokban késekkel súlyosan megsebesítették Konobe Albert szentléleki legényt. — Sepsiszentgyörgy külső, szegényebb negyedét napok óta elhanyagolt külsejű szerzetes járja, aki a hiszékeny embereket különböző

bében, azután idegesen megszólal:

— Nincs apróm — mondja kurtán.

— Jó lesz neki a nagy is — mondja a jóízű paraszti hang.

A tömeg szétszlik és este az ágyban, mindenki tovább álmodik, hogy mi lett volna, ha...

Mikor szerény elégtételként megállapít-

hókusz-pókuszokkal bolondítja. A „szerzetes” jövőt mond és szerencsetlenségeket jósol, de azonnal kijelenti azt is, hogy módjában áll ezeket a szerencsetlenségeket miséikkel és imákkal elhárítani a fenyegetettek feje felől. Az engesztelő miséknek díjazásuk is van. Van 100 lejes, ez biztos hatású, 40 lejes közepes és 20 lejes gyenge hatású hárítás. Jellemző, hogy a külvárosok tanulatlan és félművelt lakói begranak a szőlőmoskodó páternek. Az alszerzetest nemrég Csikszederáról utasították ki. A sepsiszentgyörgyi hatóságok kötelessége lenne, hogy városukat a szédítő alaptól megszabadítsák. — Hétfőn-este Uzon községben hozzátartozói felakasztva találták Mezei József 24 éves legényt. Az öngyilkos legényt szerelmi bánat kergette a halálba. — A sepsiszentgyörgyi rendőrség letartóztatta Balázs József sepsiszentgyörgyi lakost, aki betört Nagy Lajos sepsiszentgyörgyi kereskedő lakására és onnan több ruhát és készpénzt lopott el. — A sepsiszentgyörgyi törvényszék kedden délelőtt mondott ítéletet Toma Sosu kökösi lakos, a görög keleti egyház volt pénztárosa ügyében. Sosu az egyház vagyonából 136 ezer lejt sikkasztott el. A kár időközben megtérült, amennyiben az elikkasztott összeg értékéig bekebelezést eszközöltek Sosu vagyonára. A törvényszék 3 hónapi fogházra és 3 évi hivatalvesztésre ítélte a sikkasztó pénztárnokot. Az ítélet jogerős.

— Kwei-Lan vergődése. Irta: Pearl S. Buck. Fordította: Zsigány Árpád. Ebben az idegen világban — Kina földjén — lejárásodó regényben pedig egy nő léleknek a szerelemben való csodálatos kibontakozását tárjuk fel. A szerző olyan mélységeket feltáró erővel és művészettel, hogy Kwei-Lan vergődésében akaratlanul is benne kell éreznünk minden szerelmes nő szív forró lüktetését.

„Csak egyetlen útja van minden asszonynak ezen a földön: tetszenie kell a férfinak, aki párjával választotta.” Ezekkel a szavakkal bocsátja asszonyi útjára a mimóza-lelkű kis kínai lányt szigorú erkölcsű édesanyja. És az alázatosságra nevelt, boldogságra szomjas kis Kwei-Lan nem is akar letérni erről az útról. Olyan, mint a virág, amely alázatosan fogadja a rája hulló esőt és verőfényt egyaránt. És mégis ez a belső nevelt alázatosság és feltétlen tetszeni-vágyás lesz győtrő szenvedésének okozója. Mert Kina évezredek falai közé is bevette már magát az új világ szelleme, a külföldet megjárt férfiak idegen ideálokát hordoznak szívükben s a parányi nyomorított nő lábát már nem tetszenek nekik...

Kelet és Nyugat kulturája, világnézete és társadalmának erkölcsi felfogása csap össze ebben a regényben, ahogy a szerelem átvirágja az embereket, kiül a lélekből hagyományt, habonát és előítéleteket. Romantikus bűbájai és költői szépségekkel teli, lelkünk mélyéig megragadó könyv. Zsigány Árpád az érdem, hogy a nyelvi szépségeket is hiven visszaadja művészi fordításban élvezheti a magyar olvasóközönség. — A Palládus Képzőművészeti Regényei sorában jelent meg. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

ják, hogy a nyertes bizonyára bosszankodik a „csak” nyolcad sorsjegye miatt, ez annyira jókedvre hangolja őket, hogy megnyugodva alszanak el.

És álmodnak a főnyereményről.

Amelyet nem nyolcaddal, hanem egész-szel nyertek meg.

Mert álomban az is előfordulhat.

Fiam testsúlya egy grammal sem emelkedik 25 kiló fölé — nagyon nyugtalan vagyok!

„Tégy úgy, ahogy a nővérem tett a leányával: adj neki naponta kétszer OVOMALTINET!”

NEM CSAK Romániában, hanem az egész világon hű segítő társa az Ovomaltine az anyáknak abban, aminek a legdrágább: gyermekük egészségének megőrzésében, növelésükben, fejlődésükben.

Ovomaltine — tejjel elkészítve — kitűnő táplálék, mert tartalmazza mindazokat az anyagokat, amelyek szükségesek a test egészségének és fejlődésének az előmozdítására. Az Ovomaltine erő ad az egész szervezetnek, erősíti az idegsejteket, tehát a teljes idegrendszert.

ÁRA lei 50.— 98.—
175.— 320.—

OVOMALTINE

Dr. Wander r. t. Üzemek készítménye

Uj időközi bizottságok

Kiket neveztek ki Lugos, Torda és Segesvár városok élére?

Bukarest, március 22.

A választott megyei és törvényhatósági városi tanácsoknak időközi bizottságokkal való leváltása során a belügyminisztérium a módosított közigazgatási törvény alapján tegnap újabb „interimárokat” nevezett ki számos megye és törvényhatósági város élére.

Erdélybe a következő időközi bizottságokat nevezték ki még:

Szilágy megye élére — Lobontiu Emil dr., elnök, Dimsa Julián dr., Pop Kornél dr., Ghetie Ioan dr., Nechita György, Dragos Avram, Osta Emil, Calausi Ilie, Costa Traján, Bran Josif és Maxim György tagok.

Lugos város élére — Biraescu Alexandru dr. elnök, Mihaescu Aurél dr., Branzan Nicolae dr., Karl M. Ferenc, Sevcicu Tiberiu dr., Murariu D. dr., Schneider József, Lupu V., Mioc A., Mahalek Ioan és Lecosan Aurél dr. tagok.

Torda város élére — Gentiu Juliu dr. elnök, Bizi Gr. alelnök, Suciu Petre, Murasan Emil, Marinca Ilie, Gábor Arisztid, Farkas Miklós, Jelesan Mihály és Ratiu Traján tagok.

Segesvár élére — Mosora Aurél elnök, Seiwerth Vilhelm, Colceriu Stefan és Gábor István alelnökök, Colceriu György, Chioreanu Lázár, Leonhard Alfréd, Abraham Lajos dr. és Flechtenmacher Walter tagok.

— Kommunista tüntetéstől tartottak Magyarországon. Budapestről jelentik: Március 21-én, szerdán volt a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 15. évfordulója. A hatóságokhoz érkező jelentések arról számoltak be, hogy a magyarországi titkos kommunista szervezetek erre a napra nagyarányú tüntetést készítenek elő. A jelentések alapján a rendőrséget az egész ország területén készenlétbe helyezték. Rendzavarás vagy tüntetés azonban az esti órákig nem volt sehol.

— A szerencse visszatér: Az elmúlt napokban ilyen cím alatt hírt adtunk arról a nagy nyereségről, amely egy kolozsvári elárúsítóhely eladásában kihúzott sorsjegye révén erdélyi játékosok nyertek. Most vesszük a hírt, hogy ugyanezen elárúsítóhely eladásában a 72581. számú sorsjegye egymilliót nyert. A nyereség zömének kifizetése Szatmár, Máramaros és környékére esik és a nyereség kifizetése ünnepélyes keretek között és a hatóság jelenlétében a napokban történik meg.

Margitta

HA DANTE a margittai utakon s a margittai sártengerben járt volna Isteni Színjátékának megírása előtt, nyilván tökéletesebbet alkotott volna, különösen munkája első részében, a Pokol-ban.

Ez a sár már nem is természetes. Ez már egy egész valószínűtlen sár, amit úgy vélem, csak mesterségesen lehet ilyen hatalmas tömegben előállítani s csak úgy, ha erre külön költségeknek.

Dehát Margitta ebbe, úgy látszik, már belenyugodott. Lemondott arról, hogy utjai valaha is rendben legyenek s hogy valamelyest megnyugtató kinézetű legyen s hogy ne rémitse meg az idegent, ha véletlen történetesen erre a vidékre vetődik. Azonban hát be Margittára, be a „társadalmi” életbe, a közügyekbe. Mi újság Margittán?

VALAMIT TALÁN A PETTYES-BALRÓL. Pár nappal ezelőtt egy igen jól sikerült mulatság volt ez, csak éppen az zavart, hogy belesett a hőjbe. A bálón csinosági verseny volt. Első Vámos Lily, második Fuchs Zsófi s a harmadik dr. Friedmann Mór. A bál reggelig tartott s mint mondják, a kifogástalan rendezésért a Wizo-hölgyeket egyformán illeti az elismerés.

S PAR NAPJA, hogy a nyugalomba vonult és közszerepléstől álló Balogh Ferenc református lelkész helyét Szendrey Dénes királydarolci lelkész vette át. A beiktatási ünnepélyen hatalmas és lelkes tömeg aszisztált. Az istentisztelet után az egyház kulturtermében diszkógyűlés volt, ahol a fiatalon beiktatott lelkész mondott beszédet.

— A szeretet prédikátorául jöttem és ennek a szolgálatában akarok dolgozni. Itt van a szívem és csak azt kérem, hogy cserébe adják nekem a szíveiket.

Szendrey Dénest nagy szeretettel ölelte magához Margitta.

PAR NAPJA különben, hogy gyűlést tartott a Kereskedelmi Csarnok. A Csarnok újjáélesztése volt a programja. A szakosztályok közül csak a fűszerezést sikerült megalakítani s a vezetőségbe Kulcsár Sándort, Weisz Farkast, Grosz Dávidot, Kleinmann Mór és Hold Józsefet választották be. A gyűlés után, úgy vélik, Margittán hosszú életű lesz a Kereskedelmi Csarnok. A vezetőség komoly munkaprogramot dolgozott ki.

DE A KUTAT IS FURJAK Margittán. Irjuk így, nagybetűvel: a KUTAT. Mert ezt a közutakat már használták évek óta furják. Most, hogy ismét felvetődött a közút kérdése, két részre oszlik a tanács. Az egyik része logikusan ott akarja folytatni a munkálatokat, ahol már leástak eddig vagy 150 méterre, a másik rész viszont más helyen akar újabb furásokat kezdeni. Margittát különben nagyon érdekli, hogy ebből a veszekedésből mikor lesz végre tiszta víz?

A JÓTÉKONYSÁG azonban erősen stagnál. A nőegyletnek mondhatni minden munkája meddő és hiábavaló. Most végre úgy oldották meg a kérdést, hogy mindenkitől csak 1 lejrt kérnek. Ezt fizetik. Amíg két lejrt kértek, a margittaiak panaszkodtak, hogy nagyon „pumpolják” őket...

DE ESTE a Margit-szállóban, noha csak tíz óra, egészen kitűnő a hangulat. A zene is szól s egy fiatalember táncol az asztal tetején. Ismerősömet megkérdezem, ki ez a szimpatikus fiatalember, aki ilyen sietve mulat, akinek ilyen sürgős, hogy már tíz órakor az asztal tetején van.

Ismerősöm felvilágosít: A táncoló egy görög ember, jelenleg járásbíróvási hivatalnok. Különben pedig ez természetes, hogy ilyen korán, már ennyire emelkedett a hangulat, mert a villany egyórákor elalszik, addig tehát vége kell legyen a mulatságnak.

Az ismerősöm még fel sem világosít egészen, mikor, noha csak negyedtizenegyet látszik a villany. — Csak nem légi támadás készül — mondom ijedten. Régi pártfista remegéssel, mit általában uta-

zásaimkor is magammal hordok, — csak nem valami hirtelen felhőszakadás! — De ismerősöm megnyugtat, hogy ez így szokott lenni. Esténként négyszer, meg ötször is. Azért van kikészítve minden asztalra a gyertya, amit ilyenkor sietve meggyújtanak.

S ahogy a gyertyák világánál ülünk, egy kedves fej tűnik fel a rozmizók között a legnyugodtabb s a legfölkényesebb, s ő volt az is, aki a gyertyát meggyújtotta. — Ki ez? — kérdelem valami megmagyarázhatatlan kíváncsisággal. — Ez — feleli margittai informátorom — ez a villanytelep tulajdonosa...

És talán ez volt a legangyalibb az egész Margittán. Ez volt a legkitűnőbb s a legbájosabb pillanat, ez a nagy fölkény, mondhatnám feltisztulás, ahogy a villany elalvása pillanatában, a villanyosmű tulajdonosa meggyújtotta a gyertyát! Ezt nem lehet leírni. Ezt látni kellett s nekem megadatott, hogy láthassam. Felejthetetlen pillanat!

DE MARGITTA így sötétségbe borul-

va, ahogy csak a házak konturjai látszanak, ahogy csak sejteni lehet Margittát s a sár sem látszik, így szépl! A csillagok ragyognak s a hold, ha gyengén is de világít. Mindenesetre jobban, megbízhatóbban és olcsóbban is, mint a margittai villanytelep, amit már ideje lenne talán végre rendbehozni!

ÉS MARGITTA MELLETT TÓTI kis-község, de nevezetes, egy ház, ahol e pillanatban özvegy Balogh Imréné lakik. Ebben a házban pihente ki egykor fáradalmait rokonainál Madách Imre felesége, Fráter Erzsike. Itt pihent meg rokonai között elzülve, az egész világ szája elől megszökve. Ha Madách még így látta volna, talán még egy szín került volna ki az „Ember Tragédiájából”, vagy talán a Madách Imre elborult lelkének meggyötört, szomorú tragédiájából...

ÉS TÓTI MELLETT CSÉTELEK. A Wertheimstein-kastély tizenhat szobája üresen áll. A történet régi. Az öreg Rotschild kastélyt építtetett a fia és felesége

Székelvhyid

Székelvhyidon is tenger a sár. S talán nem fölösleges ezekről a lehetetlen utakról s erről a förtelmes sárvilágról annyit beszélni, ha eszünkbe jut, hogy Székelvhyid például az utak miatt van halálra ítélve. Októbertől júniusig járhatatlanok az utak. Csak különösebb fagyás, avagy nagy kánikula teszi lehetővé azt, hogy a forgalom ismét meginduljon.

Azonban beérkezve Székelvhyidra, úgy halom, vannak itt egyéb bajok is.

Egy szimpatikus intellektuella beszél. A név nem fontos. Inkább, amit mond: Székelvhyidat megszédítette a hitlerizmus. Az ügy egészen valószínűtlennek tűnik. Mi történhetett?

Egy nap az egyik erdélyi lapban cikk jelent meg. Székelvhyidon gyilkolnak a zsidó orvosok! Az alapítatlan, informálatlan és ostoba cikkekre az szolgáltatott alapot, hogy a székelvhyidi zsidó orvosok egy nap elhatározták, tekintettel arra, hogy Németországban kollégáikat megfosztják a megélhetéstől, nem használnak többet német, hanem csak francia gyógyszereket. Ez az akció azonban fájó egyeseknek, a nevek nem fontosak. Tudjuk, kikről van szó s tudja Székelvhyid is! Ezek az urak azután nem bánták, ha a magyarság egységén is rést ütnek, ha szét is zavarják a Magyar Pártot, ha meg is gyöngítik, de hirtelen kihoztak egy katolikus orvost. Az akciónak azonban nem lett semmi hátulütője. A zsidó orvosok tovább folytatták praxisukat zavartalanul s legfeljebb egy-két ur lett szegényebb egy illuzióval, egy gonoszossággal, ami nem sikerült. Az alapítatlan és szerencsétlen cikk különben bíróság előtt van azóta. A törvényszéki tárgyaláson pedig ki fog derülni az igazság, a tanúk és a vádlottak előadásából. Napfényre fognak kerülni a sötétben dolgozók!

Különben a társadalmi élet igen csendes. Az iparosoktól előadásra készül. A Mágus Miskát tüzték ki programul. A műkedvelő gárda

jó. Varga Mária, Kiss Irén, Milotay Gizi, Weinberger Imre, Bán László, Nedeczky Béla, Kató János, Vámos Pál.

A sport. Vidéki viszonylatban egészen megfelelő. A Szia, amely váradi és várakörnyéki csapatokkal játszik, a teniszegylet, ma már harminc, negyven taggal, Szabó Évával és Balázs Magdával az élen.

Itt lakik gróf Stubenberg. Itt az 5000 holdas birtok, amelyik 170 családot tart el. A gróf ügyel minden egyes cselédjére, az orvosnak nincsen kiszabva, hogy betegség esetén hogyan gyógykezeljen. A legrágább gyógyszereket is használhatja. Mint hírlík, most konzervgyár tervek foglalkoztatják a grófit.

Különben Székelvhyidon csend van. Aki szórakozni vágyik, a Tüzoltó-ha jár, de az a pár intellektuel, akit Székelvhyidra kényszerít az élet, visszavonulva él. Elkerüli az embereket, mert ezzel elkerüli az ilyen kis helyen olyan könnyen fellépő viharokat is.

És még egy panasz: Székelvhyidon a lakosság nagy része dohánytermeléssel foglalkozik. Az új rezsim azonban nem hogy fokozná, hanem letöri a termelők munkakedvét. Előleget nem adnak a termelőknek. Az Erőműfalvára beszállított árut pedig leértékelik. Az elsőosztályú dohányt másodosztályúnak minősítik, a másodosztályút pedig a harmadikba osztályozzák.

Igy azután elveszik a kedvüket a termelőknek attól, hogy egyáltalán kedvük legyen valamit is termelni, hogy egyáltalán gondoljanak arra, hogy itt, négy kilométerre a határtól, megpróbáljanak élni.

Négy kilométer a határ. A környékbeli falvak Magyarországra esnek. Székelvhyid pedig politikai, egymásközi egyenetlenkedésekbe és szerencsétlen geográfiai helyzetbe zuhanva, vivja a határmenti község szomorú harcát!

Diószeg fellélegzett!

Az Érmellék bortermelesének főgőca, kitűnő borok s gyümölcsök hazájának híres nagyközsége Diószeg, fellélegzett: Vidican Traján községi jegyzőt egy kitűnő rendelet elhelyezte Diószegről! — 1310 táján Kopasz nádor meghozta Diószeg és felégette. Az egyik királytól a másikhoz pártolt, majd királyát meggyilkoltató Kopasz nádort a szégyen megölte. Így jegyzi fel a krónika.

És talán Kopasz nádor pusztításai óta nem forralt s nem zavart ember még annyit és olyan gonoszát, mint az új idők Kopasz nádora: Vidican Traján!

1922-ben ült Vidican Traján Diószeg nyakára. Ettől az időtől kezdve elvégezte mindazokat a borzalmakat, amiket csak egy többségi jegyző egy kisebbségi községgel végezhet.

Vidican Traján perben állott az egész községgel. Egy nap Diószeg arra ébredt, hogy Vidican ur kivágatta a híres diószegi nyárfasort és még másnap eladta a több száz mázsa faanyagot. A lakosság beperelte. A vereséskor alatt elhelyezték a nemzetiek alatt kisült, hogy vaskói

származású és sürgősen visszahelyezték Diószegre.

1924-ben történt, hogy a diószegi csendőrök Vidican ur közreműködésével agyonütöttek egy Kovács Sándor nevű kovácmestert.

Az történet ugyanis, hogy Gaborian csendőrmester szeretőjének eltűnt egy libája. Kovácsot gyanúsították. Nosza be a csendőrségre: Vallatni!

Gaborian csendőrmester és az adjutánsa homokzsákok kötöttek a szerencsétlen ember meztelen testére és azután egy másik homokzsákkal addig ütötték, amíg belső vérzéseibe, ott a helyszínen meg nem halt. Külső nyomok alig voltak.

Gaborian csendőrmester értett az ügyes és megfontolt emberkinzáshoz. — Azonban Diószeg beszélni kezdett. A borzalmas gyilkosság híre Váradra is elkerült. Egy nagyváradi újságíró autót sietett ki a helyszínrre és exhumálást követelt. Ekkor lépett be az ügybe Vidican Traján jegyző ur és mint a törvény embere összkötöztette az újságíró. A főügyész másnap, részben az újságíró kö-

Svábhhegyi Szanatórium

(Budapest centrumától 12 percre)

Ideális subalpin klíma, ideális diétás elátás.

Legnagyobb luxus — Mérsékelt árak Kúra, sport, szórakozás.

számára. Legyen egy kitűnő hely, ahol nyáron lejönnék pihenni Londonból, vagy Párisból. De a terv nem sikerülhetett. A munkálatokat vezető mérnök beleszerelt Wertheimstein Rózsikába, a ház urnójába s amikor már készen állott beköltözés előtt a kastély s a virágok is már mind felszítottak szépségbe s illaiba vonva minden, akkor a szerelmes mérnök felakasztotta magát a bejárat elé s amikor a vendégek megérkeztek, itt találtak lógva a szerelmes mérnököt, egy szegen, az ajtó előtt, lila ajakkal.

Rotschildék egy pillanatra sem léptek át a ház küszöbét s azóta egyedül áll a ház valami gondnokra rábízva, egyedül áll itt munkás-parasztokra bízva, egyedül emlékezik s a virágokkal, amik így taras elején már bimbóznak s már illatoznak pompásan.

telékeit oldatta le, részben bevezette vizsgálatot. Az eredmény borzalmas volt. A hírek igaznak bizonyultak. A csendőrmestert nyolc évre, a sergent insturktort, aki a kinzást keresztül vitte tizenkét évre ítélték.

Vidican ur nem volt „benne” az ügyben, ő csak alatta akarta a történeteket. Legutóbbi időben azután a kommunizmus volt Vidican ur vesszőparipája. Mindenki kommunista itt — mondotta Vidican Traján. Kereskedő és iparos, munkás és földműves. És megkezdődtek a kommunista üldözések. Jaj volt annak aki ellensége volt Vidicannak.

Igy teltek az évek Diószegen Vidican ur uralkodása alatt. Azóta a liba is előkerült és a borzalmasan halálra vert Kovács Sándor gyermekei is felnőttek.

Sőt Vidican urat is elhelyezték, illetve legkitintették.

Kerületi inspektor lett. Miért is ne lett volna.

A MEGYEI PREFEKTUS FOGADÁSI NAPJA

Hétfőn: 10—1-ig.

Pénteken: 10—1-ig.

Lusta Bihar

Talán az utak is hibásak. Talán ezek az elhanyagolt gödrös utak is hibásak érte, hogy álomba s téllenségbe ringatják a székereen döcögő bihari embert.

A föld hibás érte, hogy lusta, aki rajta jár.

Itt székereen s talyigán döcög a gondolat. A tett késik és szinylődik. S az agy, a bihari magyar ember agya, belekevered és belezaarva politikát s pártok utasításába, nem látja az utat, labirintusokba kóvályog, halálra ítélve.

Nincs egy egység, ami felé indulhat, nincs egy cél, ami összefogná, egy gondolat, ami mindet lelkesítené.

Pedig Bihar mindig egységes volt. Egy kis marok föld, de Bihar vezér-földjét országnak tekintette a messze mult.

Most kallódik, lusta és nemtörődöm. Csak néha rázza fel egy gyilkosság, csak néha hördül, ha tulerős már a csendőrmarok.

Nem néz egymásfelé különben, nem tekint egymásra, hogy összehajoljon közös sorson, közös kihasználtságon, közös meggyötörtségen.

Csak megy, cél, irány és gondolat nélkül. Döcög a rossz bihari uton és álmodozik egy szebb életre vágyva. De az ökle a régi bihari ökl, legyengült az izom a karban nem feszül már a régi módon. Illetik, türi! Ha bántják és szurják, megszkta.

Pedig segíthetne magán, ha összefogná, ha felnézne néha az álmos országúton, ha felkapná nagy alvó fejét s ha látná, hogy sok szekér, sok megrugdalt bihari szekér döcög még vele együtt a poros, bihari uton!

Felfegyverkezett katonák polgárokkal együtt Csehszlovákiába mentek csempészni

Szatmár, március 22

A halmi vámhivatal és a határrendőrség különös csempészési ügyet leplezett le. A vámhivatal napokkal ezelőtt azt az értesítést kapta, hogy Lázár Sándor és felesége csempészárúval kereskednek és a csempészárút a csedregi grancsáróktól kapták. A jelentés vétele után a vámhivatal emberei lesben álltak a halmi vasúti sorompónál és amikor Lázárék egy szekérrel arra hajtottak, megállásra szólították fel a szekeret és megmotozták a házaspárt. A motozás eredményes volt, amennyiben az asszony testére csavarva husz se-lyemkendőt találtak.

Vallatára fogták a házaspárt és rövid faggatás után szenzációs dolgok derültek ki. Lázárék elmondották, hogy egy egész jólszervezett csempészbanda működik Csedregen és környékén. A csempészbandát egy Lázár Ignác nevű szatmári ember szervezte meg, aki Dámbian Alexandru és Rus Joan grancsár katonák és

Kenderes József gazdálkodó segítségével március 12-én éjjel átmentek Csehszlovákiába és két zsák selymet hoztak át. A román határon azonban a katonák életveszélyes fenyegetésekkel elvették a zsákokat Lázártól és az árut Lázáréknak és egy Varga Jánosné nevű asszonynak adták azzal, hogy adja el.

A meglepő vallomás után a hatóságok házkutatást tartottak Kenderesnél és Vargánál, ahol megtalálták a két zsák csempészárú maradványait.

A két katonát és az orgazdákat letartóztatták. Letartóztatták Lázár Ignácot is, aki azonban mindvégig makacsul tagadta, hogy bármi köze lett volna a csempészéshez. Arról sem akar tudni, hogy a két felfegyverzett katonát átkísérte őt cseh területre és amikor az árut áthozták, fenyegetésekkel kényszerítették arra, hogy a zsákokat otthagya hazajöjjön Szatmárra. Lázár azt állította, hogy nem is ismeri az embereket.

Egy 20 tabletát tartalmazó
aluminium tubus ára csak...
Egy 4 tabletát
tartalmazó alu-
minium etűs ára

Rhodine kapható az ország összes gyógy-
szertáraiban és drogériáiban.

A RHODINE

vitathatatlan felsőbbiségi
négy tulajdonsága igazolja

• Meggyógyítja a SPANYOLNÁTHÁT,
TOROKFÁJÁST, NEURALGIÁT cso-
dálatos gyorsasággal

• Pohár vízben azonnal feloldódik
• Nem irritálja a gyomrot, vagy a szívet és
nem fásztja a veséket
• Rhodine teljesen iztelen

Ez a francia készítmény győztesen kerül ki a náthák, spanyolok és minden neural-
gikus fájdalom elleni harcából, amelyek
az időjárás változásával felkeresnek
bennünket. Az orvosok mindenütt me-
legen ajánlják, mert a Rhodine fenti
négy tulajdonságánál fogva minden más
készítménynél kiválóbb

Rhodine az „Usines du Rhône” készítménye

TOMCSA SÁNDOR RIPIORTJA:

Mit olvashat a borbélymester, aki a vendég érkezésekor sem áll fel...

„Nem az a kérdés, hogy kicsi-e az adó, hanem, mit válaszoljak
a feleségemnek, ha pénzt kér ebédre”

Székeludvarhely, március 20.

Ma délelőtt elmentem, hogy hajamat a kor-
izlésének és a melegebb idő követelményének
megfelelően rendeztessem át, azaz — bár ez a
próza szó nem talál a felette kényes és bonyo-
lított műtéthez — hogy megnyirakozzam.

Benyitok a rendes szaküzletbe — melyben
a krízis a személyzetet már rég csak a főnök
urra és a „fodrász-gyakornokra” apasztotta —
mikor meglepődve észlelem, hogy a mester a
szokásos kitűző és megtisztelő szívélyes
öbvézés helyett csak ül nekihasalva egyik
asztalkának és olvas valamit, mialatt látható
erőfeszítéssel tartotta fejét. Mivel erre sok-
éves üzleti összeköttetésünk alatt példa még
nem volt, úgy gondoltam, hogy végre megir-
ták a világ legérdekesebb olvasmányát. És a
mester tényleg azzal ugrott fel, hogy valami
„rémi”-érdekeset olvas. Na, arra már én is ki-
váncsi vagyok!

— Ha érdeklő — mondta és átnyújtott egy
félív papírt.

A papíron, mely a székeludvarhelyi Ipartes-
tület „körözvénye” volt, az állott, hogy a na-
pokban ennyi meg ennyi szám alatt a pénzü-
gyminisztériumból egy irás érkezett az Ipar-
testülethez — és nyilván a többi városok ipar-
testületeihez is — melyben nevezett szakmi-
nisztérium az alábbi kérdésekre kér pontos és
kimerítő választ az iparos testvérektől:

1. Vannak-e ott olyan iparosok, akik oly
nagy adóval vannak megterhelve, hogy megha-
ladja a keresetüket?

2. Vannak-e oly iparos adóalanyok, akik
igazságtalanul vannak megadóztatva, mivel
nem akarták vagy nem tudták megveszteget-
ni a pénzügyi tisztviselőket?

**Szerezzen
butoraink
minőségéről
információt
vevőinktől!**

CIMJEGYZÉKET KESZÉSGEL KÜLDÜNK

SZÉKELY RÉTI

BUTORGYÁR R. I., TC.-MUREŞ

FIOKOK: BUCUREŞTI — BRAŞOV

3. Vannak-e iparosok bejegyezve az Ipartes-
tületnél, akik nincsenek megadóztatva, hogy
erre törvényes formában intézkedés történ-
hessék?

Az Ipartestület tehát felkéri az iparosokat,
hogy a három kérdésre lehetőleg pontosan és
kimerítően válaszoljanak.

Dátum.

Olvashatatlan aláírás.
Pecset.

Az iven látszott a „látta-mozásokból”, hogy
míg ideért, az iparosok jórészt már megjárta.

— Na, mester, hát válaszoljon — mondtam
egyszerűen, mert sehogysem akart felsodródni
bennem az izgalom, ami az érdekes olvasma-
nyok feltétlen tartozéka és a körkérdest lete-
tem az üzlet büszkesége, egy legujabb típusu,
halványlila kis szivattyús üveg mellé.

— Hogyan tetszett?! — billentette felém fü-
lét a mester.

— Válaszoljon a kérdésekre — heppentem
a a székbe.

Szemrehányóan és csodálkozással vegyes le-
nézéssel pillantott rám:

— Látszik, hogy kegyed nincs tisztában bi-
zonyos dolgokkal. Még ha pénzügyminiszter

lenne, nem csodálkoznék — csattogtatta a fió-
kokat.

— Nem értem — sértődtem meg — itt van
három kérdés...

— Amikre felelni lehetetlen — vágott szá-
vamba. — Nem bírom megérteni azt a felfo-
gást, mely ilyeneket kérdezhet éppen az ipa-
rosoktól! Rendesen parancsolja? — enyhült
meg a hangja.

— Valamivel többet elől és oldalt — mely
közbevetés a nyírás technikájára vonatkozott.
— Kérem szépen — gyurta be gallérom alá
a lepedőt — ezekre a kérdésekre legfennebb
csak Jusi Gyula tudna válaszolni! — Mert
fiatalabb korában nagy ellenzéki volt a mes-
ter és említett politikus volt eszményképe.

— Hogy miért kell ide egy ilyen államfér-
fi?! — emelintettem meg hitetlenkedve feje-
met melyet a mester finom erőszakkal azon-
mód visszanyomott, dolgozván éppen a nyak-
szirtem körül.

— Miért? Mert az említett kérdésekre csak
az válaszolhat, aki tud látni és tud kifejezni...!

— Ejnye, a kutyafáját — fakadtam ki és
magam elé kaparaszttam a körkérdest tartal-
mazó papírt — hogy mit kell ide olyan nagy tu-
domány?! Nézzük az első kérdést...

Az első kérdés

— Nézzük — kopogtatta ki füstjéből a ha-
jat és megvárta amíg hangosan elolvastam:

— „Vannak-e ott olyan iparosok, akik oly
nagy adóval vannak megterhelve, hogy megha-
ladja a keresetüket? Na, például az ön adója me-
ghaladja-e a keresetét? Érthetőbben: Nagy-e az
ön adója?”

A mester előbb valami ilyen hangot hallat-
ott: „the”, aztán így folytatta:

— Kérem, az ön adóm nem nagy, — éppen
csak nem bírom megfizetni!

Az üzletet betöltötte a nagy igazságok
csendje, majd a mester fülhámjára renoválásához
fogott és így folytatta:

— Az adómat, mely kitesz összevissza négy-
ezer lejt, ezelőtt két évvel vetették ki. Ez az
összeg akkor sem volt túl méltányos, de meg-
vakartam a fejemet és elhatároztam, hogy
pontosan fizetem az adómat, melyért meg-
csak biztosságot és a jogvédelem egy bizonyos
formáját kapom. És az üzlet is ment valahogy.
Volt egy jó pár „abonensem” és törzsvendé-
geim is szép számmal. Telt az idő. — A fülhám-
t ferdén parancsolja? — Ugyan kérem! —
Szóval tart az idő és mikor egyszer X. doktor
ur elé teszem az új bérletkártyát, hogy töltsé
ki, eltöltsé és azt mondja: „elutazom.” Ezt már
ismerjük, kérem. Ez azt jelenti, hogy az illető
ur vesz nyolcvanöt egy önbortvát és azzal
nyiszálja magát. Rövidesen ezután felszámolt
egy fatelep, én pedig megint leszámoltam negy-

vendéggel... Mellettem a fűszeres csödben-
ment és tölem kéregetett kölcsön borotva-szap-
pant... Azok az elegáns bankhivatalnokok
most ugy néznek ki, mint egy-egy gályarab...
Röviden kérem: rengetegen „elutaztak”; mikor
ezt látta a segédem — Károlyka, tetszik em-
lékezni — nem is kellett szólnom neki, köl-
csönkért a keresztapjától ötszázat és leutazott
Bukarestbe. Végre, tessék elhinni, kérem,
ugyszólván ketten maradtunk: én és az adóm.
Az adóm, melyet csak most kezdtem észreven-
ni. Egész nap ott lődörgöt az üzletben lábaim
körül és pár hét alatt már akkorára nőtt,
hogy nem tudtam elmenni sehova, mindig a
nyomomban volt. Tetszik tudni, hogy egy
ilyen adó hogy nő?! Ezelőtt két hónappal az-
tán a torkomnak ugrott és most például ezt a
tükört, vagy ezt a diványt nem tudnám eladni
önnök... mert a lefoglalt tárgyak... amint
ezt már tetszik tudni... A hosszából para-
ncsol? Keveset? Kérem... Például, kérem, iga-
zán sajnálom, hogy a pénzügyminiszter ur
ma délelőtt nem volt az üzletben. Ugyanis
százötven lejem el volt dugva adóra és tizkor
beállit az asszony. — Adj egy kis pénzt —
mondja — megyek a piacra. — Pénzt? Hon-
nan?! — de ezt inkább sóhajtottam. — Akkor
— így a feleségem — mond meg, hogy miből
főzlek ebédet meg vacsorát — de ezt inkább
hittotta. Sajnálom, igazán sajnálom, hogy
nem volt ott a pénzügyminiszter ur, talán to-
dott volna válaszolni a feleségemnek. Mert
higgye meg, kérem, kérdezni olyan könnyű...

— Szóval az első kérdésre...
— Szóval — vágott szavaimba — az első
kérdés nem is az, hogy kicsi-e az adóm, vagy
nagy, hanem hogy mit válaszoljak a feleségem-
nek, ha elfogy az a százötven amit félretettem
adóra!

A MÁSODIK KERDES

— Akkor áttérhetnénk a második kérdé-
sre...?

A mester bólintott.

Ezt is hangosan olvastam: „Vannak-e oly
iparos adóalanyok, akik igazságtalanul vannak
megadóztatva, mivel nem akarták, vagy nem
tudták megvesztegetni a pénzügyi tisztviselő-
ket?”

A mester legyintett:

— Novetáséges, kérem. A választ e kérdésre
egy példával adhatom meg. Háboru alatt a
22-es honvédeknek szolgáltam s egy ízben va-
lami nagy-kutya jött hozzánk. Az ezredet fel-
állitják, a tábornok ur ellépett előttünk, majd
megáll és ezt mondja: „Honvédek, most akinek
valami panaszja, vagy jogos kérése van, álljon
elő nyugodtan és a szolgálati ut megkerülésé-
vel mondja el kérését, vagy panaszát.” Senki
sem mozdult. „Na, bátran — kiáltotta a gene-
rális ur — én biztosítom az illetőt, hogy nem
lesz semmi bántódása! Erre csakugyan előáll
egy csiki bácsi s elpanaszolja, hogy már két
éve nem kapott szabadságot. A generális ur
nagyon felháborodott erre, leszidta a tiszt ura-
kat és ellovagolt. Az ezred pedig ott a hely-
színen vágott vagy kétszáz „feküdj”-öt és a
csiki bácsi a legközelebbi menetszázaddal
tényleg ment — de Csikkal éppen ellenkező
irányban. Nem is látta meg többet Csikot,
amiből azonban abban az időben nem sokat
csináltak. Es amikor a generális ur még egy-
szer jött és még egyszer biztosította a legény-
séget bántatlanságról, — mi vertük volna
agyon a panaszkodót, ha lett volna olyan. A
generális ur örmét fejezte ki és megdicsérte
a tiszt urakat. Nem tartozik ide, de öven „fe-
küdj”-öt mégis hajítottunk... Jöhet a harmá-
dik kérdés.

A HARMADIK KERDES

— „Vannak-e iparosok bejegyezve az Ipartes-
tületnél, akik nincsenek megadóztatva, hogy
erre törvényes formában intézkedés történ-
hessék?”

— Kérem szépen, erre a kérdésre már az
Ipartestület van hivatva felelni. En csak azt
mondom, hogy tetszik látni ezt a borotvát? —
és tényleg kinyitott egyet — én ezt a borotvát
és még a többi négyet is, nyitva lenyelem —
megkenni parancsol? — szóval öt nyitott bo-
rotvát nyelek, ha Udvarhelyen csak annyi!
Jót is eltöltölköt, mint amekkora az én re-
ményem arra, hogy kifizessem az adóhátralé-
komat... Köszönöm.

Ezzel a mester lekanyarította rólam a lepe-
dőt és a „körkérdest” tartalmazó papírt ilyen
szavakkal adta át az inasnak:

— Fuss ezzel az Ipartestülethez és mond
meg, hogy nem vagyok itthon.

Az inas nagy szemeket meresztett a mester-
re és ahogy kinéztem belőle, bizonyára ezt
mondta az Ipartestületnél:

— Gazdám azt izeni, hogy nincs otthon...
Mert csak egy ilyen válasz talál három
ilyen kérdéshez.

Üdít és szepít

Germandrée

Puder és Crém

K Ö Z G A Z D A S Á G

Adatok a betegségélyző áldásos működéséhez

Csikszereda, március 22

A társadalombiztosító csikszentdomoskői körzeti kerületében is épp oly könnyörtelenül hajtják be a csekélynek egyáltalán nem mondható illetékeket, mint bárhol az ország területén.

Kívétel ott van, hogy amíg az ország más kerületeinél kézzelfogható és szemmel látható orvos áll a beteg tagok rendelkezésére, addig Csikszentdomoskós környéke közvetlen a választások óta orvos nélkül áll.

Közben a fűrészgépek évek óta rozsdamart kazánjai gőzerővel dolgoznak. Ilyenkor munkás is kell. Van is bőven. Örülnek az emberek, ha kevés bérért is, de dolgozhatnak. A betegségélyző is minden hétfőn szabályszerűen és előre vasalja be a felszaporodott munkáslétszám illetékeit. Csúszán Csikszentdomoskós esetében arról feledkeznek meg, minden sürgetés dacára, hogy szabadságon levő orvosát megfelelő emberrel helyettesítse.

Pedig tudhatná, hogy amikor a gépek dolgoznak, szerencsétlenség is fordulhat elő. Gyors orvosi beavatkozásra van

szükség. S aztán az ember is beteg lehet, ehhez nem feltétlenül szükséges, hogy az áttételi szíjj, vagy a nagykerék lapítsa a falhoz.

A munkások panaszkodnak, könyörögnek, hogy küldjenek már helyettesítőt a vég nélküli szabadságon levő orvos helyett. Hiábavaló minden. A csikszeredai kirendeltség igazgatója meghallgatja a panaszokat, töri a fejét, hogy milyen titokzatos kezek hosszabbítgatják a kerület orvosának rég lejárt, de újból meghosszabbított szabadságát. Jelenti feletteseinek az esetet, intézkedést kér, de nem kap.

A munkások több esetben próbálkoztak más betegségélyzői körlet orvosánál, az azonban elutasította őket. László Ignác fűrészgépi munkás hetek óta irtóztató kínok között szenved. Csikszeredáról is elutasították. Nem tartozik a körletükhöz. A társadalombiztosító illetékét mindig ponosan bevasalták tőle s most magánorvos pénzért kezeli, mert a nagyhorderővel rendelkező társadalmi intézmény három hónap óta szabadságon levő orvosa helyettesítéséről nem gondoskodik. Így, ilyen kezelés mellett igazán „áldásos” társadalmi munkát fog kifejteni a betegségélyző.

Borus napokon...

Különösen a napszegény, hideg téli év-szakban hihetetlenül csökken bőrünk ellenállóképessége az időjárás szeszélyei ellen. A bőr fájdalmasan felrepedezik, a kezek megvörösödnek. Kenje be Ön is arcát és kezeit Leokrémmel, mielőtt kimegy az uccára. Ez a selyempuha finom krém megóvja és meglágyítja a bőrt és ellátja napvitaminnal, ugyanazzal a tápanyaggal, mely a bőrben csak a napsugár hatása alatt képződik, s a fagyódó bőrszövetet megifjítja.

Belföldi gyártmány

LEOKRÉM

A készülő román-osztrák kereskedelmi nyilatkozata, amely érdekes tényről az osztrák diktatúra rejtené okaira is

Arad, március 22.

Az ausztriai jobboldali diktatúrának, mint elképzelhető is, nem elméleti erők adták meg a lendületet, hanem gazdasági okok. Az osztrák jobboldal a mezőgazdaság Ausztria kreturája és azért került jelenlegi helyére, hogy ott a mezőgazdasági termelő rétegek érdekeit képviselje, a legszélsőségesbb módon. Az iparállam Ausztria külkereskedelmi politikáját jelenleg a mezőgazdasági érdekek diktálják és ez a diktátum nem egyszer az általános érdekek megkárosodását hozza magával. Hogy mennyire így van, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy

az osztrák mezőgazdaság érdekeinek túlzott pronosziorozása miatt, vámháboru kitörése fenyeget az érdekeiben súlyosan sértett Románia és a velünk szemben különböző megszorító intézkedéseket életbe léptetett Ausztria között. A konfliktusról, amely most zajlik le a két állam között, érdekes felvilágosítást

sokkal szolgált előtünk Birtolon Aurel ny. őrnagy, volt képviselő, a romániai élőállatexport egyik legbefolyásosabb irányítója. Birtolon őrnagy, aki egyébként Pop C. István veje volt, mint képviselő, aktív részt vett külkereskedelmi politikánk irányításában és ezt a pozíciót továbbra is megtartotta. Annál is inkább érdekes részletekkel szolgálhat az Ausztriával felmerült konfliktusokról, mert hiszen

a román élőállatexportörök nevében nemrégiben személyesen folytatott tárgyalásokat mértékadó bécsi körökkel, így Dollfuss kancellárral is.

A volt képviselő nyilatkozata ezeket mondja:

— Az Ausztriával jelenleg érvényben levő egyezmény előkészítése és megtárgyalása véget, 1930-ban kereskedelmi delegáció utazott Bécsbe. Ebben a delegációban, mint szakértő helyet foglalt Konnerth Frigyes is. A tárgyalások ked-

vező eredménnyel érték véget. Románia számára elég kedvező kontingenst sikerült kivívni, amennyiben az élőállat összevétel 36 százalékát számunkra biztosították. Azonban az előnyök jelentős volta csak látszólagos.

— A Romániának engedélyezett kivitel kvótát ugyanis két részre osztották. A kvóta huszonöt százalékát szabadon, fennakadás és minden közvetítés nélkül, a román mezőgazda, a román állattenyésztő vihetné ki Ausztriába és így élvezhetné azt az árdifferenciát, a mely mindenkor mutatkozik a termelő és a felvevő államok piaci között.

— A kvóta fennmaradó 75 százalékával kapcsolatosan azonban az osztrák kormány azt a rendszert léptette életbe, hogy az erre eső mennyiséget csakis osztrák ügynökök közbenjöttével lehetett Ausztriába bevinni. Ez azt jelentette, hogy a megállapodásból származó anyagi előnyök jelentős tizedét le kellett ad-juk.

Az osztrák külkereskedelmi mérleg nagyon érzékenyen érezné meg, ha Ausztria kormányának szabad utat engedne a részünkről megnyilvánuló re-torzióknak.

Ezeket mondotta Birtolon Aurel, aki reméli, hogy erélyes fellépéssel sikerül megmenteni a román állatexport számára a helyzetet. Nekünk, akik szavait jegyezzük, azonban akaratlanul eszünkbe jut egy beszélgetés, amelyet most egy éve folytattunk Brediceanu Caiussal, Románia kintinó bécsi követével.

— Ausztriával még sok bajunk lesz: — mondotta a diplomata — mert

Ausztriában olyan rezsim van kifej-lő-dőben, amely a román külkereskedele-m érdekeivel ellenkező, össze nem egyeztetendő érdekeket képvisel.

Dollfuss, aki maga is fizetéses alkalmazott volt azelőtt az osztrák mezőgazdasági érdekképviselőnek, birtokos érdekek képviselője.

Ebből a rövid nyilatkozatból is látszik, hogy a román-osztrák érdekellentéték szinte elsimíthatatlanok. Ausztria célja a mezőgazdasági termékek, főleg az élőállatbevétel kiépítése — ami viszont a m-bőrünkre megy.

(b)

Felsőháromszéken komoly munka folyik

Kézdivásárhely, március 21.

A Kézdivásárhelyi Gazdakör kezdeményezésére és fáradozása létrehozta kézdivásárhelyi köz-ponttal a Gazdasági és Tejértékesítő Szövetke-zetet, amely felöleli az egész Felsőháromszéket. Ennek az új szövetkezetnek, nagyon helyesen, falunvelési és falufelújítási célkitűzé-sei is vannak, mert a szövetkezeti mozgalom maga elsorvad, talajtalan marad, ha a falusi magyar tömegeket nem neveljük megfelelően az okos gazdasági szervezkedésre és képzettségre. A kézdivásárhelyi szövetkezetnek lelkes falu-munkás-csoportja van, amely minden vasárnap más-más faluban tartja meg a maga gazdasági és közművelődési előadásait, anélkül, hogy a köznapi értelemben vett szóvirágos politikát még csak éretné is.

Az elmúlt vasárnap Almás községben volt egy ilyen előadás. Almás Felsőháromszék leg-szegényebb faluja. Ezeröttszáz lakosából 112 le-ány van szolgálni a Regát különböző helyein. Gabonatermő földje nincs, de van a falu mel-létt egy közel 600 holdas terület, amely gyüm-ölcsstermelésre igen alkalmas. Erről beszélt az almási Benkő Dénes okleveles kertész, felhívta a figyelmüket arra, hogy amennyiben megalakítják az almási „Gyümölcsközséget”, dus jövedelmi forrást nyitnak a szegény, cse-lődi sorsban tengődő falunak. Példa van már, Torján régebben megalakult a gyümölcskö-zség, szakértők és lelkes irányítók is vannak, csak a közös tervre, okos szervezkedésre és kitalásra van szükség. Pár év kérdése csak, hogy az eddig hasznavehetetlen parlag szép fajgyümölcsös alakuljon és megélhetést bizto-sítson a falunak.

Reméljük, hogy Almás községben is megfo-gamzik az a mag, amely Kézdivásárhelyen már kihajtott és szép eredményeket ígér.

A romániai állattenyésztés százmillió lejes vesztesége

— Ez a rendszer, hogy számokban kifejezve állusztráljam, 100 millió lejes veszteséget okozott a romániai állatten-yésztésnek. Évente forgalmaztunk 300 millió lejt és ebből 100 milliót azonnal vissza kellett adjunk Ausztriának.

— Érthető, hogy az Ausztriával meg-kötött megállapodás ilyenén való gyakor-latú keresztülvitele állandó kifogásolások tárgyát képezte. Annál is inkább, mert Ausztria külkereskedelmi mérlege Ro-mániával szemben, különösen az utób-bi időkben egyre javult.

Meg kell vallanom, hogy ez a tény ép-pen az én intervenciómnak nyomán kö-vetkezett be. Ugyanis az volt az állás-pontom, hogy ha Ausztriát egyre erősödő érdekszálak fűzik a román felvevő piachoz, ak-kor természetesen könnyebben lehet rá hatni, hogy a romániai produktumok elhelyezkedésénél megértőbb áll-láspontra helyezkedjék.

Igy történt azután, hogy Ausztria termé-kei egyre nagyobb piacra találtak Ro-mániában.

— Az intervenció időpontját február-ban láttuk elérkezettnek. Lent jártam Bécsben, ahol különös dolgokat tapasztal-tam. Hiába intervenáltam a külügymin-isterium külkereskedelmi osztályán, hiába tárgyaltam az iparügyek miniszte-rével: semmit sem tudtam elérni. Ezeken a helyeken elismerték a román álláspont jogosságát, azonban egyöntetűen ezt vá-szolták:

„Semmit sem tehetünk, itt most az osz-

trák mezőgazdasági érdekek diktálnak mindenekfelett...”

Azt a tanácsot adták, forduljak Doll-fusshoz. Miután előzetes tárgyalásokat folytattam Románia kívánságairól, ame-lyek az élőállatkivitelnél fennálló kö-töttségek megszüntetését foglalta magá-ban, memorandumot készítettem, ame-lyet mintegy két héttel ezelőtt nyújtot-tak át Bécsben Dollfussnak. A memoran-dum átnyújtásáról a bécsi kereskedelmi attasé jelentést küldött, amelyben köz-lő, hogy azt a legelőzékenyebben fogad-ták és Dollfuss kijelentette, hogy meg-értéssel kívánja kezelni az ügyet.

— Éppen ezért a meglepetés erejével hatottak azok a többhelyről beérkező je-lentések, amelyeket öt nappal ezelőtt vettem kézhez és amelyek arról számol-nak be, hogy

kéréseink teljesítése helyett újabb, még sokkal komolyabb és súlyosabb megterhelést rónak — ha közvetett módon is — a román élőállatexportra. Most jelent meg a földművelésügyi mi-niszterium legújabb rendelete, amely a következőket mondja: Mivel a romániai állatkiviteli kvóta hetvenszázalékának elhelyezése osztrák ügynökök útján tör-ténik, mivel ezen az üzleten plusz-kere-set mutatkozik, a kormány elrendeli, ennek a pluszkérésnek 40 százalékát az osztrák ügynökök az osztrák állat-tenyésztés fejlesztését szolgáló alapra fizessék be.

Szóval: a mi lehúzott bőrünk árán ki-vánják fejleszteni az osztrák állatte-

nyésztést, amellyel lehetetlenné akarják tenni a román élőállatkivitelt...

Március huszonegyedikén veszi kez-detét ez az új rendszer és természetesen a mi részünkről azonnal akció indult meg annak érdekében, hogy

március huszonegyedikén Románia részéről hasonló, még erőteljesebb vá-lasz nyilvánuljon meg az osztrák kez-deményezésre.

— Március huszonegyedikén, csütörtök-ön este nagy értekezlet lesz az összes

érdekeltek képviselőinek bevonásával a kereskedelmi miniszteriumban. Ezen az értekezleten magam is résztveszek és a következő javaslatot teszem:

Nyomban jegyzéket kell intézni az osztrák kormányhoz, amelyben tuda-mására hozzuk, hogy nem nyugodha-tunk bele sem az új intézkedésbe, sem pedig a Románia számára engedélyez-tett kvóta megszorításának további fenntartásában. Kénytelenek vagyunk tehát a legerélyesebb szankciókat al-kalmazni Amennyiben a sérelmek ha-ladéktalanul meg nem szűnnek és a huszonegyedikén életbe lépő új intéz-kedéseket azonnal nem hatálytalanít-ják, úgy Románia ugyanolyan intézke-déseket léptet életbe az osztrák árukal szemben.

— A javaslat radikális, de ezt a kér-dést csakis radikálisan lehet elintézni. És itt számításba kell venni, hogy Ausz-triának eminens érdeke a román piac fenntartása produktumainak elhelyezése céljából.

A hamiskártyások birodalmában

Séta gyalog és vasuton — „Zamekolás” és „simlizés” de hol a rendőrség?!

Nagyvárad, március 22.

Már évek óta tart, de az utóbbi hónapokban annyira elszaporodott, annyira felvetette magát, hogy a lapok legalább minden második lapján beszámolnak egy „esetről”. Az „eset” pedig az, hogy Váradon, vagy a környéken, minden nap kifosztanak embereket. Hamiskártyások és gyűszűcsalók eldorádója lett Biharmegye, hálá a közrendnek és a biztonsági állapotoknak.

Itt nincs rendőr és nincsen csendőr. Valahogy érthetetlenül azon a vidéken, ahol a hamiskártyások dolgoznak, soha sincs jelen a rendnek büszke őre.

Ha éjszaka másodmagammal hazafelé sétálok és talán tulhangosan merészelek vitatkozni, nyomban rámszól a tulbuzgó barnakabátos, hogy „liniste domnule”. A legkisebb zaj, a legkisebb nesz, csoportosulás, ha az egyik mozi-ján jó film fut s a fotók előtt összegyűl néhány rajongó, már ott a rendőr, kutató, szagász, kötelelősséget vélteljesíteni. Azonban a hamiskártyások, az „itt a piros, ott a piros” fosztogatók, a hidak sarkánál órákig csalog és vesztelő „gyűszűcsalók” érthetetlenül megszűnnek a rendőr kutató szemét. Érthetetlenül, mindig „megusszák” a lefogásokat.

NAGYVÁSÁR, LOVÁSÁR, MARHAVÁSÁR PIAC ÉS EZEK KÖRNYÉKE

Reggel korán jön értem az ismerősöm. Státusztól. Hétóra van s nagyvásár napja. Ismerősöm kitűnően ismeri a tolvajok világát. Az a bizonyos Kutató Sámuel, akit mindenki ismer, aki kikutatja a legrejtettebb titkokat is.

— Nem fél? — kérde tőlem, ahogy öltözöm, — nagy betyárok ezek s a késeléstől sem ijednek meg, ha egy „vamosz”-ra (árulkodóra) akadnak.

— Csak menjünk, mondom, — nincsen rózsaszínű nélkül s igazi riport sincsen veszély nélkül. — S már megyünk is.

Kitűnő koratavaszi reggel. A piac tele székkel. Szalma- s trágyaillat száll a reggelibe, a hátsókban fázó parasztnak még az éjszakai hideget reszketik.

De a piac tele emberrel s zajjal, rikoltozással, kiáltozással. Utcái árusok versenyt kiabálnak egymással. Az egyik például ilyeneket kiabál: Menkő, fenkő, kaszkakő, szikrahányó, tűzhányó, üvegágyó, üvegmetesző. Huzás-vadás és az üveg netto ott török el. Nem husz, nem tizenöt, nem tíz, mint a csarnokban, kiáltozások, csak nyolc. Erre tessék, erre tessék... És egy másik: Hölgyeim és uraim, még egyszer meg lesz mutatva és magyarázva. Nem kell többé a közsörös és nem kell többé kő. Itt van ez a finom Söllingen acélnyélű, (a nyele acél, nem a pengéje!) botorva, amelynek úgy szól a hangja, akár a katonabanda és úgy állja a kaparást, akár Mari néni a vakarást. Elővesztjük ezen rádió csodagyémánt pasztát. Elővesztünk egy szíjat és azon egyszer, kétszer, háromszor, négyszer végighúzzuk, utána elővesztjük a borotvát, egy huzás jobbra, egy huzás balra, egy huzás előre és egy meg hátra és azon borotva, amelyikkel az előbb még gyujtót vágtam, olyan éles, hogy a legerősebb szálított pillanatok alatt fájdalommentesen leveszi. Csak három lej, négy darab tíz lej...

Hatalmas hangzavar, lármá. Ez összekavarja a fejét és felzavarja a gondolatokat. És ez a zavaros világ a zsebtolvajok és hamiskártyások legkitűnőbb birodalma. Itt „otthonosan” érzik magukat és ahol másokat megzavar a lármá, ott ők tisztán látnak és a céljuk is tisztán: Elvenni a „palik”-tól a pénzt...

Végigmegyünk két soron, amikor kalauzom megrántja a kabátomat: Itt vannak...! Megállunk az egyik székér mögé húzóda, hogy csak mi lássunk, végignézzük, hogy megy a munka.

A TERITES

A munka pedig már elkezdődött. A hamiskártyások legtöbbször olyan helyen ütik fel anyájukat, ahol sok a parasztkínézeti ember. Az egyik ül, a többi társa pedig a „falazók” egy pár méterre tőle várják az utasításokat.

A hamiskártyásnak, aki e pillanatban a földön ül és a kabátján „terit”, három kártya van a kezében. Az egyik piros, kettő pedig fekete. — Uram, tessék figyelni, — kezdi a monológját — be lesz mutatva a legújabb török kártyás játék. Mindig csak a piros nyer. Mert, ha ezt tette meg (és itt rámutat az egyik fekete francia kártyára) nem nyerte, a másikat megvette (itt rámutat a másik fekete színűre), veszítette. Mindig csak a piros nyer. Most kérem, hölgyeim és uraim, tessék megfigyelni, hogy én most eldobom ezt a három lapot és ennél a mozdulatnál egy végtelen gyors mozdulattal, úgy dobja el a vöröset, hogy

a szemlélő azt hiszi, a feketét dobta el) és most kérem, hol van, merre van és ki látta?!

Ha ilyenkor még nem akad játékos, akkor a vörös kártyának a szélét behajlítja, mikor is a szemlélő természetesen azt hiszi, hogy ez véletlenül történt, de a dobálásban rég vissza van hajlítva az előbb felhajtott vörös és a feketének a szélé van felhajlítva, amikor is az áldozat természetesen veszít.

Ezt hívják a hamiskártyások zamekolásnak vagy terítésnek. Ha ez megtörtént, akkor

JÖN A FAL...

A fal az rendszerint négy vagy három bűntársból áll. Ezek belekverednek a tömegbe. Mikor tehát a „játék” megkezdődik, akkor előjön az egyik fal és azt mondja: — Mutassa csak, kérem, hogy megy ez a játék?!

A hamiskártyás megmutatja, a fal felemeli természetesen a pirosat, kéri a pénzt.

— Ja, kérem, először meg kell tenni — mondja a földön ülő. Erre összevesznek, a fal elmegy. Jön a másik fal: — Mennyi itt a bank?

A földön ülő azután tetszés szerint mond be a vásár és a körülállók anyagi viszonyaihoz képest, negyvenet, hatvanat, vagy százat.

A fal erre megteszi az összeget és elveszti. Elmegy. Visszajön az előbbi fal és az megnyeri. Közben gyűl a közönség. Komoly arcú parasztnak nézik és lassan bejárnak. Az egyiket hagyják nyerni, a másikat duplán behozzák.

A piac másik részén is dolgoznak. Egy másik társaság. Itt nem megy egy a munka. Erre megkezdődik az úgynevezett „anzákolás”. Ez úgy történik, hogy az egyik fal elveszti a pénzét. Tegyük fel, negyven lej a bank. Akkor még marad husz lej, ezzel odamegy a kiszemelt áldozathoz, akit úgy hívnak, hogy „japke” és elkezd „anzákolni”. Például: Tegyük meg közösen, én biztosan tudom, melyik nyer. Közben a terítő hozzájuk fordul. — Nem kötelező megtenni, csak tessék egyet próbálni. Ilyenkor természetesen nyernek. Közben a falazó leadja a „trillát” a terítőnek, hogy mennyi a pénz a „manus”-nál vagy „frejer”-nél a leadás egyik mondatát feljegyzem a noteszembe: Stuc fel a balik... Ezt mondja. A terítő pedig a legkitűnőbb pszichológiával ott, a szemem láttára veszi el az áldozat pénzét, mintegy nyolcszáz lejt...

A váltóadósságokra is vonatkozik a konverzió

Bukarest, március 22.

A liberális vezetőemberekkel folytatott tárgyalások eredményeképpen a kormány a váltóadósságokra is kiterjesztette a konverziót, olyan értelemben, hogy ezeket csak 10 év alatt

kell letörleszteni, 5 százalékos kamattal.

Az adósságrendezési törvény javaslatát Tătarescu miniszterelnök csütörtöki délután terjeszti a képviselőház elé.

Veszekedés a Kamarában a cukordrágulás miatt

Angelescu benyújtotta három tanügyi javaslatát a szenátusban

Bukarest, március 22.

A képviselőház szerda délutáni ülésén a napirend előtti felszólalások során Radian tiltakozott a cenzura gyakorlásának módja ellen. Rámutatott arra, hogy a Tempo című lap számból a cenzurahivatal töröltetett egy Antonescu professzorral folytatott beszélgetést a kormány konverziós javaslatáról. Ez az interjú csupa ismert dolgot tartalmazott, törölése tehát önkényes volt. Felvilágosítást kér a hadügyminisztertől. Pillat Jon a szépirodalmi könyvek cenzúrázását sérelmezte.

A napirendre áttérve, a képviselőház is megszavazta a sajtóvétségekre adott közkegyelmi javaslatot, amely ezáltal törvényerőre emelkedett.

Ezután Teodorescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter a tegnapi felszólalásokra válaszul ismerteti a cukorkérdés állását s azt fejtegeti, hogy a kormány a nemzeti-paraszt-párti kormánytól szerződést örökölt, amely megengedte a cukor árának 29 lejt való felemelését. Ő nem teheti túl magát ezen a szerződésen, amelyet annak idején minisztertanácsi határozat hagyott jóvá.

Serdici nemzeti-paraszt-párti elégedetlen a válaszal s kedd délutáni felszólalását interpellációvá változtatja át.

Cuza felszólította a kormányt, hogy kényszerítsen maximális árakat a cukorgyárosokra. Ezzel kapcsolatban több liberális képviselő is Robu cuzista között zajos veszekedés támad, amelyet csak nehezen tudnak elsimítani.

Costinescu liberális hangoztatja, hogy a magasabb cukorárral a répatermelők járnak jól. Mihaescu nemzeti-paraszt-párti képviselő is bejelenti, hogy nem veszi tudomásul Teodorescu miniszter felvilágosítását s kéri, hogy tűzzene ki közeli napot az ebben a kérdésben bejelentett interpellációk letárgyalására.

A SZENÁTUSBAN

folytatták a szakkamarák számának csökkentéséről szóló javaslat szakaszonkénti vitáját, majd Angelescu dr. közoktatásügyi miniszter három törvényjavaslatot terjesztett be. Az első arról szól, hogy a kolozsvári és jasi gyógyszerészeti fakultást megszüntetik, illetőleg beolvasztják a bukarestibe. A második a középiskolák tantervének reformjára vonatkozik s kiemelve az évvégi osztályvizsgák, valamint a régi, 10 számjegyes osztályozás újbóli bevezetését. A harmadik javaslat a tanárok képesítésére vonatkozik.

a kártyára és azonnal nyer. Időközben az összes falak elkezdnek játszani. Az egyik nyer, a másik veszít. Körülállják a terítőt, de egy helyet nyitva hagynak és innen az áldozat végignézi a játékot.

Nem telt bele öt perc, az áldozat játszani kezdett és tizenöt perc múlva már ötszáz lejfel könyebb is volt.

HOL VAN A RENDŐRSÉG?

S amíg ilyenek és ehhez hasonlók történetek Biharmegyében, Váradon, illetőleg a Várad-kolozsvári vonatokon, addig sehol egy vizsgálát, sehol egy letartóztatott ember.

Itt a vörös, ott a vörös! Ezeknek a hamiskártyásoknak már nagyobb a hangjuk a vonatokon, mint az utazóknak. Ezt a biztos fellépést valami kölcsönzi nekik. Ezek alapítanak valamire, hogy ilyen tulságosan biztosak a dolgukban!

De mire?! Hol a rendőrség, hol a csendőrség?! Hol van a megyei prefektus és hol a rendőrkvesztor?! Nem látjuk őket és nem hallunk az érélyes intézkedésekről!

V. Károly idejében kezdték el legelső alkalommal munkájukat a hamisjátékosok. Ötödik Károly lefejeztette az utcák és terek fosztogatóit.

Nem kívánunk halálos ítéleteket és nem követünk lehetetlenséget, de talán olyan biztonsági intézkedést elvárhatunk a sztratoszférarepülés korában, mint hatszáz esztendővel ez előtt.

A rendőrség nem üldözi kellő eréllyel a hamiskártyásokat, vagy ha rájtáncsúzik őket, akkor sem történik semmi. Ezt akarjuk tudni, hol sikkadnak el a rendszabályok és az intézkedések?! A rendőrség, amelyik az irredenta és a kommunista „államellenesekkel” olyan fürge és olyan tehetséges, hogy éjszaka is megtalálja őket, sőt az ablakukon is bemászik, miért nem találja meg a hamiskártyásokat, akik mindenki szemeláttára fosztják ki a mit sem sejtő embereket.

A legközelebbi alkalommal pontos névsort küldünk a hamiskártyásokról, címeikkel és lakcímekkel megjelölve. Segíteni fogunk a rendőrségnek, ha esetleg nem áll elég adat a rendelkezésükre.

Segíteni fogunk és nyilvántartjuk az ügyet azzal a véleménykülönbséggel és azzal a türelmetlenséggel, amivel a megvált előzőlő hamiskártyások fosztogatásait „államellenesnek” és „polgártársellenesnek” tartjuk.

Prefektus ur, indítsa el az apparátusát. Önöknek kitűnő az apparátusuk, csak akarni kell, hogy működjen.

Prefektus ur, várjuk a zsebtolvajok és a hamiskártyások „felhengerítését.”

Gábor István

Cantacuzino tábornok kihallgatása a színajai merénylet tárgyalásán

Bukarest, március 22.

A színajai merénylet bűnyűének szerda délutáni tárgyalásán Cantacuzino-Granicerul tábornokot hallgatták ki, aki mindenekelőtt magasztalta a katonai bíróságot, amely civilizált módon bánt vele s nem úgy, mint a polgári hatóságok. Ő is tagadja és visszautasítja azt a vádat, mintha összeesküvésről lett volna szó s ő annak részese lett volna.

— Ha Constantinescu, Caranica és Belimace — ugymond — hozzáam jöttek volna elhatározásukkal, én okvetlenül lebeszéltem volna őket Duca miniszterelnök meggyilkolásáról.

ANGOL

nyelvitanok és szótárak

magántanulók számára, a kiejtés megjelölésére

Lingua szakszótár, ujdonság Dr. Révész Vilmos Magyar—Angol keresk. és jogi szakszótár, füze	Lei 240.—
Schidlof dr. „1000 szó” levélszerinti módszer. Angol, 10 füzet dobozban	Lei 180.—
Lingua nyelvkönyvek: Angol nyelv tan (magántanulás és tanfolyamok számára) kulccsal, felvázson, kötve	Lei 144.—
Egészvázson kötésben	Lei 180.—
Lingua Angol liliputi szótárak. 329 Részbenként külön	Lei 75.—
Schenk kézi szótárak, Angol szerk. dr. Latzkó Hugó. Mindkét rész egybekötve	Lei 144.—
Schenk: Angol zsebnyelv tan és társalgó, magántanulásra	Lei 45.—
Lingua: Hasznos társalgók. Angol —magyar beszélgetések, angol tolmács	Lei 45.—

Sport

Három nap alatt 4 pontot szerzett a Venus és a tabella 6. ik helyéről a 4-re ugrott fel

A tegnapi Venus-AMTE 2:0 (1:0) mérkőzés után így alakul a Nemzeti Bajnokság A) csoportjának képe:

1. Crisana	8	5	3	0	20:7	13
2. Universitatea	8	5	1	2	26:12	11
3. Kinizsi	8	5	0	3	17:15	10
4. Venus	9	4	1	4	18:18	9
5. AMTE	9	4	1	4	16:16	9
6. CFR	7	3	1	3	9:9	7
7. Tricolor	8	1	2	5	11:21	4
8. Brasovia	7	0	1	6	6:25	1

Összeállították a válogatott csapatot

Bukarest, március 22.

A futballszövetség elnöki tanácsa keddi esti ülésén az eddigi mérkőzések alapján összeállította Románia válogatott csapatát, amely vasárnap Pardubiceben Csehszlovákiával mérkőzik a közép-európai amatőr kupáért. A csapat összeállítása nem a leg-sikerültebb, bár az adott körülmények között sokkal jobb együttes nehezen hozható össze. (Barátok állampolgársága például nincs még elintézve és Románia nem akar újabb óvást kockáztatni). A csapat a következő:

Püllök (Bugariu) — Albu, Chiroiu — Robe, Kotormány, Moravetz — Bindea, Kovács, Sepi, Bodola, Dobai.

Megjegyezzük, hogy ugyancsak bukaresti forrásból egy másik összeállításról is

tudnak, amelyben Sepsi, a kapus és Sfera a balhátvéd. A csapat tréningmérkőzéseit nem játszik, csütörtökön indul Nagyváradra.

Xifando vezeti a vasárnapi Magyarország-Bulgária mérkőzést. Ez az MLSZ igazgatótanácsának keddi esti határozata. A magyarok választása nagyon jó hatást keltett Bukarestben, ahol már kisebbfajta román-magyar sportkonfliktusról beszéltek, mert állítólag a magyar szövetség visszautasította volna az ajánlott bírót közül Xifandot.

Tenisz

Az összes külföldi teniszjátékosok kiestek az amerikai fedett-pálya-bajnokságon, a döntőbe négy amerikai — Mangin, Stoeffen, Shields és Wood — kerültek. Néhány eredmény: Mangin — Merlin francia 6:2, 6:3, 6:4; Stoeffen — Lott 6:1, 6:1, 6:4; Wood — Bowden 6:3, 12:10, 6:3. A

Szerkesztői üzenetek

P. J., Tekerőpatak. Az Ön állampolgársági ügye talán a legbonyolultabbak egyike, amelyekkel találkoztunk. Tudnia kell azonban Önnek, hogy a békeszerződések rendelkezése értelmében mindazok, akik a trianoni egyezmény aláírásakor a Romániához csatolt területen éltek és tartózkodtak, önmaguktól román állampolgárokká váltak. Helyzete azonban most már annyira összekuszált, hogy hasznos tanácsot nem is igen adhatunk. Helyesen tenné azonban, ha haladéknélkül felkeresné a megyeszékhelyen a Magyar Párt jogvédő irodáját, vagy vezetését és esetleg magával Páll Gábor dr. képviselő úrral beszélné meg a dolgot. Tekintettel az idő rövidségére, csak az ő esetleges közbelépésével látjuk megakadályozhatónak azt, hogy Önt a sziguranca idegen állampolgárként kiutasítsa. Ha pedig az a jegyző, aki Öntől pénzt vett el kérvénye elintézésé fejében, még megtalálható, akkor leghelyesebb volna számon kérni tőle, hogy mit művelt és amennyiben

párosban is kiestek a franciák: Kurzrock, Pitman — Borotra, Boussus 6:8, 7:5, 13:11.

Kehrling nyerte Lesueur franciával indulva a bondigherai férfipáros versenyt. Kehrling, Lesueur — Hines, Culley amerikai 5:7, 2:6, 6:3, 9:7, 6:4.

Uzás

59.1 mp. az új német rekord. Az olimpiai próbaversenyen uszta a magdeburgi Fischer. Ugyanakkor a 100 méteres hőlyrekordot Ahrend 1 p. 11.4 mp.-re a 200 méteres mellúszó rekordot Schwartz 2 p. 43.8 mp.-re javította. Mindhárom rekord kitűnő.

Ökövívás

— Négy havi fogházra ítélték Carnera menedzserét, az amerikai Billy Duffyt, mert addóivén körülbelül négymillió lej jövedelmet „elfelejtett” bevallani. Nem is lehet olyan rossz üzlet a boxmenedzserség.

rosszhiszemű eljárása beigazolódik, meg kell indítani ellene a bünvádi eljárást. Levélét egyébként megőrizzük és alkalomadtán — különösen akkor, — ha volna szíves ügye fejleményeiről még egyszer értesíteni, foglalkozunk is vele.

F. J., Teceul mic Huta. 1. Bányarészenyegje ügyében csak azt a tanácsot adhatjuk, hogy érdeklődjön meg ott a helyszínen, hogy az a bánya működésben van-e még. Ha igen, akkor lépjen a bányája jelenlegi igazgatóságával érintkezésbe. 2. Sorsjegyeire később adhatunk üzenetet. 3. Annak a kis gyermeknek életkörülményeit pontosabban kellene ismer-nünk, hogy ügyében véleményt mondhas-sunk. Szíveskedjék talán pontosabb adatokat közölni arra, hogy mikor született a gyermek, mikor élt apja és anyja együtt utójára egymással. Mert segély csak olyan gyermekek után járt, akiknek apja kétséget kizárólag hadbavonult volt. Már pedig ebben az esetben alapos a gyanu arra, hogy a gyermek nem a bevonult férfitől származik. S ebben az esetben a jegyző eljárása sem kifogásolható. Ha azonban biztosak akarnak lenni a dologban, a gyermekre vonatkozó

összes igazoló irásokkal együtt keressék fel a járási főszolgabírószágot és ott kérjenek véleményt. 4. Kártérítésért perelhetné esetleg az államkincstár de semmi eredménnyel nem biztathatjuk. 5. Mi a magunk részéről semmit sem csinálhatunk abban az irányban, hogy az önkvidéken a gyümölcstermelést tanfolyamok után segítsük elő. Azt ajánljuk, hogy többen forduljanak hasonló értelmű kéréssel az Erdélyi Gazdasági Egyesülethez (Cluj-Kolozsvár, Attila-ut 10). Ott biztosan megértéssel és pártfogással kezelik az önk kívánságait és módot is találnak a segítségre.

B. P., Marosujvár. Ez az elbeszélés gyenge s már csak azért is eltekintünk közlésétől, mert jobbat remélünk helyette. Olvasson figyelmesen jó novellákat a törekedjék egyénibb meglátásokra.

Schw. F., Nagyvárad. „Tizenhét évem emlékére” és „Indulás előtt” című versei meglehetősen tehetséget és értéket érzésvilágot mutatnak, de kifejezőmódjuk még kiforratlan. Képei következtelenek és zavarosak. Önnek is csak azt ajánljuk: olvasson és figyeljen meg mind több jó modern verset (mondjuk Ady-tól, Illyés Gyulától) s ezen a révén remélhetőleg megtisztul és megerősödi a kifejező-képessége, formanyelve. Bizunk benne, hogy nemsokára olyan verset is küld majd, amely megüti a közönség mértékét, különösen, ha több gondot fordít a megírásra is.

Többeknek. A szövetségi tanfolyam-mal kapcsolatosan szíveskedjenek válszabélyeges levélben sepsiszentgyörgyi tudósítónkhoz, Tuzsony László urhoz fordulni (Sft. Gheorghe Str. Stefan cel Mare), aki készséggel megadja a kért felvilágosítást.

Fiatál, okleveles

vegyésszmérnök,

aki az erjedési szakmában nyert különös kiképzést, nagy gyári vállalatnál alkalmazást talál. — Román és német nyelv ismerete me kívánatik. Részletes ajánlatok „Fiatál vegyésszmérnök” jellegre e lap kiadóhivatalához küldendők.

MEGHÍVÓ.

A S. A. „Prifaro” cég irodájában 1933 április 7-én 16 órakor tartandó rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Mérleg és számadás előterjesztése.
3. Felügyelőbizottság jelentése.
4. Felmentvény megadása.
5. Az igazgatóság kiegészítése, új tagok választása.
6. Indítványok.

MOLNÁR-JOVITZA Rádiósok könyve

A rádió elméleti és gyakorlati ismertetése. Legújabb ez évi kiadás, 373 ábrával.

ÁRA 144.— LEI

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

„HELVETIA”
cukrászda megnyílt
Különféle ujdonságokkal.
Brassó, Kórház-u. 62
(Strada Brătianu)

100.000 felvilágosodott ember

vár erre az értékes műre, melyet orvostudós szerzője negyven évi orvosi gyakorlat gazdag tapasztalatai alapján írt az emberiség gyógyítására és segítségére. Aki szeretne a legjobbat akarja, ajándékozza meg őket ezzel a könyvvel:

Természetes gyógy mód és táplálkozás

Írta: BUCSANYI GYULA dr., egészségügyi tanácsos, főorvos.

A tartalomjegyzék rövid kivonata: A természetes életmód alapfogalma. Természetes táplálkozás. Mi az ember természetes tápláléka? Vegetarizmus. A vér megromlása, helytelen táplálkozás folytán. A táplálékok. A hús. Tojás. Hüvelyek. A sajt. A szénhidrátok. A zsírok. A vitaminok. Főzelék. Gyümölcs. A fűszerek. Alkohol. Nyersdiéta. Hogyan és mennyit együnk? Napfürdés. A nap a tudóbajoknál. A nap a kösvénynél. Naplóny a szívbántalmak kezelésénél. A napfény az anyagcsere bántalmaknál. Napfürdés a gyomorbántalmaknál. Napfény a női bajoknál. A gyermekek napfürdése. Minek tulajdonítható a napfény gyógyhatása? A légfürdés. A torna. Fürdés, mosakodás. Hogyan használjuk a hideg vizet belülről. Az alvás. A levegő. Idegápolás. Lélekápolás. A lélek gondozása. A vízgyógy módok. A hideg víz, mint gyógytényező. Gyermekápolás. A csecsemő gondozása. A szoptatás. A gyermek ápolása az első életévben. A koplalókúra. Gyümölcsek. A betegség megelőzése. Egyes, gyakran előforduló betegségek természetes gyógykezelése. Agyvérzés. Álmatlanság. Agyguta. Aranyér. Arczsába. Asthma. Angolkór. Buskomorság. Bőrbántalmak. Belsőfleg. Belsőhurut. Csusz. Csukor. Csontszu. Etvágytalanság. Elhízás. Epekö. Farsontzsába. Fehér folyás. Gégehurut. Gerinevelő sorvadás. Gyomorbajok. Göresős havibaj. Hányás. Hasmenés. Heregnyúlás. Hólyaghurut. Hízáló gyógy mód. Hőghurut. Ideggyengeség. Idegbénulás. Idegzsába. Impotencia. Karbunkulus. Kösvény. Légcsőhurut. Májbajok. Méhgyulladás. Ondófolys. Orrvérzés. Orrbűz. Paralizis progressiva. Petefészekgyulladás. Sápör. Szájbűz. Sárgaság. Székrekedés. Szédülés. Skrophulózis. Szív bájok. Rekedtség. Rheumatizmus. Ischiás. Tériszony. Tüdővérség. Tüdő táglulás. Vérhas. Vészegettség. Vértbajok. Vértisztító teák. Vesebajok. Vízbetegségek. Visszértágulatok. Üdörelmezésedés, stb., stb. E mű a magyar könyvpiac szenzációja. A leg többet forgatott olvasmánya öregnek és fiatalnak.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában. Ára 120.— Lei.
(V dékre plusz portó).

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Alakításokért díjat előre fizetendő. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Kézi kötőgépek jutányosan eladók, kifogástalan állapotban. Gubáné, Cluj, Tunavilor 6. 11056

A volt Kispipa, jelenleg „Azuga”-étterem, a Careimann Azuga-sörnek etgyedüli elárúsi-tója Váradon. Román, magyar konyha, grátar special, külön-féle fajborok. Elsőrangú cigányzene. Tulajdonos Schuabel Emil, Oradea. 11106

Eladó nagy ház, kerttel, udvarral és építkezési telekkel. Érdeklődni Brassó, Calea Victoriei (Kut-utca) 100. 11192

Kézdkőváron ház jóforgalmu üzlettel telekkel eladó. Ajánlatokat „Üzlet” jellegre a ladóba. 11194

Eladó 1 kis ház, elsőrendű telekkel, Sepsiszentgyörgyön, Str. Cantimia 32. Érdeklődni Dobra Dénesnél, Brassó, Str. Oltenia 28. Ugyanitt régi, jóhangu hegedű eladó. 11182

Legújabb típusu, alig használt, 10 táblás, 15 tábláig meghoszabbítható szappanhú-tógép (keverővel és Compressorral) eladó. Érdeklőzéseket „350” jellege alatt Rudolf Mosse Arad, továbbít. 11189

Állást keres

Intelligens, 32 éves, független nő irodai állást keres, hol a háztartást is vezetné, korrekt magányos férfinnl vidéken is. „Kálvária” jellegre. 11186

Nem önhibájából elvált, fiatal uriaszony, ki a háztartás minden ágában jártas, kiváló üzleti érzékkel bír, üzletbe segítőtársnak, házvezetőnőnek, anyahelyettesnek ajánlkozik, megértő és jó bánásmódot biztosító feltétlen uribázhhoz. Szíves megkereséseket a Brassói Lapok fiókkiadóhivatalához, Oradea, Str. Alexandri 30. kérem küldeni, „Otthon” jellegre. 11144

Diplomás fogtechnikus állást keres, heti 700 és teljes el-tás. Ajánlatokat „Dentist” jel-igén a kiadó továbbít. 11140

Lakás

Keresek két szobás napos lakást, modern komforttal, bel-város közelében. „Factum.” 11145

Házasság

Fiatál, szolid, szép embernek mondott, saját hentesüzlettel feleségül venne 18—22 éves hölgyet, kinek 180 ezer lej készpénz hozománya van, ami főközlöt nyitására szükséges. Ajánlatot fényképpel, Székely Imre Posta Restante Sibiu, kéretnek. 11188

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köve 100 LEI. Megrendelést a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Önálló francia

férfiszabósegédek és tanuló lányok

a női szabóság, valamint

masamódok

és tanuló lányok a halapszalón részére kerestetnek.

M. NEUMANN

BRAȘOV, Strada Voevodul Mihai.

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t, Brașov—Brassó.